

LPM124/2009
ID intern unic: 333639
[Версия на русском](#)

[Fișa actului juridic](#)

Republica Moldova

PARLAMENTUL

LEGE Nr. 124
din 23.12.2009

cu privire la energia electrică

Publicat : 12.02.2010 în Monitorul Oficial Nr. 23-24 art Nr : 33

MODIFICAT

[LP38 din 27.03.14, MO92-98/18.04.14 art.228](#)

[LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144](#)

[LP66 din 07.04.11, MO110-112/08.07.11 art.299](#)

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Prezenta lege creează cadrul necesar aplicării Directivei 2003/54/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2003 privind normele comune pentru piața internă a energiei electrice și abrogarea Directivei 96/92/CE, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr.L 176 din 15 iulie 2003, precum și a Directivei 2005/89/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 18 ianuarie 2006 privind măsurile menite să garanteze siguranța aprovizionării cu energie electrică și investițiile în infrastructuri, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 33 din 4 februarie 2006.

[\[Preambulul modificat prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144\]](#)

Capitolul I
DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Scopul legii

Scopul prezentei legi constă în: instituirea unui cadru legal pentru funcționarea eficientă, reglementarea și deschiderea pe etape a pieței energiei electrice, pentru desfășurarea activităților specifice sectorului electroenergetic și pentru producerea energiei termice la centralele electrice de termoficare, în condiții de accesibilitate, disponibilitate, fiabilitate, continuitate, competitivitate, transparență, cu respectarea normelor de calitate, de securitate și de protecție a consumatorului și mediului; stabilirea unor măsuri menite să garanteze securitatea aprovizionării cu energie electrică, astfel încât să asigure o bună funcționare a pieței energiei electrice, un nivel adecvat al capacităților de producere, un echilibru adecvat între ofertă și cerere, precum și un nivel corespunzător al capacității interconexiunilor cu sistemele electroenergetice ale țărilor vecine pentru dezvoltarea pieței energiei electrice.

[\[Art.1 în redacția LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144\]](#)

Articolul 2. Sfera de aplicare

Sub incidența prezentei legi cad:

- a) producerea energiei electrice;
- b) producerea energiei electrice și a energiei termice la centralele electrice de termoficare;
- c) transportul energiei electrice și operarea sistemului electroenergetic, inclusiv fluxurile transfrontaliere de energie electrică;
- d) distribuția energiei electrice;
- e) furnizarea energiei electrice;
- f) importul și exportul energiei electrice;
- g) determinarea și aprobarea tarifelor reglementate la energia electrică și a tarifelor la serviciile prestate;
- h) licențierea genurilor de activitate pe piața energiei electrice;
- i) piața energiei electrice;
- j) funcționarea sistemului electroenergetic;
- k) securitatea și fiabilitatea în alimentarea cu energie electrică a consumatorilor finali;
[Art.2 lit.k) modificată prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]
- l) protecția drepturilor consumatorilor finali;
- m) accesul reglementat al terților la rețelele electrice.
[Art.2 lit.m) introdusă prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

Articolul 3. Principiile fundamentale de reglementare

(1) Pentru asigurarea securității energetice, protecției mediului, apărării drepturilor și intereselor consumatorilor, energia electrică se produce, se transportă, se distribuie, se furnizează și se consumă în cel mai eficient mod.

(2) Principiile fundamentale de organizare și de reglementare a activităților în sectorul electroenergetic sînt:

- a) asigurarea unui acces nediscriminatoriu, reglementat al terților persoane fizice și juridice la rețelele electrice, inclusiv la tarife bazate pe costuri, transparente și previzibile;
- b) crearea de condiții optime pentru asigurarea independenței, în primul rînd din punct de vedere decizional, a operatorului rețelei de transport și de sistem, a operatorilor rețelelor de distribuție față de furnizorii sau de producătorii energiei electrice;
- c) promovarea și asigurarea concurenței pe piața energiei electrice;
- d) asigurarea unor condiții favorabile pentru efectuarea de investiții, necesare în sistemul electroenergetic, inclusiv pentru extinderea rețelelor electrice de transport și de distribuție;
[Art.3 al.(2), lit.d) modificată prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]
- e) respectarea principiului eficienței maxime la costuri minime la producerea, transportul, distribuția și furnizarea energiei electrice, la operarea sistemului electroenergetic;
[Art.3 al.(2), lit.e) în redacția LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]
- f) promovarea producerii energiei electrice din surse regenerabile de energie și a producerii energiei electrice de centralele electrice de termoficare;
- g) facilitarea comerțului transfrontalier de energie electrică și a fluxurilor transfrontaliere de energie electrică cu aplicarea de reguli privind managementul și alocarea capacităților interconectorilor;
- h) protecția intereselor legitime ale consumatorilor finali;
- i) asigurarea unei capacități suficiente în rețeaua electrică de transport și a unei capacități suficiente de producere, în scopul funcționării stabile și fiabile a sistemului electroenergetic;
[Art.3 al.(2), lit.i) introdusă prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]
- j) stabilirea unor măsuri menite să garanteze securitatea aprovizionării cu energie electrică a consumatorilor finali.

[Art.3 al.(2), lit.j) introdusă prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

Articolul 4. Noțiuni principale

În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni principale semnifică:

acces la rețea – drept al persoanelor fizice și juridice de a beneficia de servicii de transport și/sau de distribuție a energiei electrice în condițiile prezentei legi, inclusiv de racordare la rețelele electrice, prin intermediul instalațiilor de racordare, a instalațiilor de producere și de utilizare;

[Art.4 noțiunea modificată prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

avarie – eveniment care se manifestă prin deteriorarea instalațiilor sau a rețelelor electrice și/sau prin abaterea periculoasă a parametrilor regimului de funcționare a utilajului electroenergetic de la cei prevăzuți de normele tehnice în vigoare;

calitate a energiei electrice – totalitate a caracteristicilor energiei electrice referitoare la frecvența tensiunii, la amplitudinea și variația tensiunii, la golurile de tensiune, la asimetria tensiunii pe cele trei faze, la supratensiuni, stabilite în standardul național „Normele de calitate a energiei electrice în sistemele electroenergetice publice”;

centrală electrică – instalație sau ansamblu de instalații tehnice care produc energie electrică, utilizând diverse feluri de combustibili (cărbune, gaze, produse petroliere etc.) sau alte resurse energetice;

centrală electrică de termoficare – centrală electrică pentru producerea combinată a energiei electrice și a celei termice;

centrală electrică destinată uzului intern – centrală electrică din a cărei producție anuală de energie electrică mai mult de 40% sînt destinate consumului intern al deținătorului;

centrală electrică publică – centrală electrică din a cărei producție anuală de energie electrică cel puțin 60% sînt destinate utilizării în scopuri publice;

congestie – situație în care interconexiunea dintre rețelele electrice de transport sau o linie electrică de tensiune înaltă nu permite transportul tuturor fluxurilor de energie electrică rezultînd din tranzacțiile participanților pe piața energiei electrice, efectuate pe plan național sau internațional, din cauza lipsei capacității interconectorilor sau a lipsei capacității rețelei electrice de transport în cauză;

consumator – consumator angro sau consumator final de energie electrică;

consumator angro – persoană fizică întreprinzător individual sau persoană juridică ce procură energie electrică în scopul revînzării ei în interiorul sau în exteriorul sistemului electroenergetic;

consumator casnic – persoană fizică ce procură și consumă energie electrică pentru necesități casnice, excluzînd consumul aferent activității de întreprinzător sau activității profesionale;

consumator eligibil – consumator de energie electrică avînd dreptul să procure energie electrică de la orice furnizor sau producător, la alegere, inclusiv din străinătate;

consumator final – consumator casnic sau consumator noncasnic care procură energie electrică pentru consumul propriu;

consumator noncasnic – persoană fizică sau juridică ce procură și consumă energie electrică în alte scopuri decît necesitățile casnice;

control asupra unei întreprinderi – situație în care o unitate electroenergetică, datorită unor drepturi conferite ca urmare a contractelor încheiate sau prin orice alte modalități, separat sau împreună, avînd în vedere considerentele de drept sau de fapt implicate, poate să exercite o influență decisivă asupra unei alte unități electroenergetice, în special prin:

a) deținere, cu titlu de proprietate sau cu drept de folosință, a tuturor activelor unei întreprinderi sau a unei părți din ele;

b) obținere de drepturi sau încheiere de contracte care conferă o influență decisivă asupra structurii, drepturilor de vot sau asupra luării de decizii de către organele de conducere ale unei întreprinderi;

distribuție a energiei electrice – transmitere a energiei electrice prin rețele electrice de distribuție în vederea livrării ei către consumatori, fără a se include furnizarea;

echilibru între ofertă și cerere – îndeplinire a cererilor previzibile de consum al energiei electrice de către consumatori fără a fi necesară impunerea de măsuri pentru reducerea consumului;

echipament de măsurare – aparat sau sistem destinat măsurării cantității de energie electrică livrată și, după caz, a puterii electrice, în scopul facturării;

energie electrică de echilibrare – energie electrică folosită la acoperirea completă a cerințelor de energie electrică, suplimentar celei planificate și confirmate la începutul lunii, care asigură acoperirea curbei reale de sarcină, în cazul devierii ei de la curba de sarcină prognozată și/sau al devierii volumelor de energie electrică real consumate de cele confirmate la începutul perioadei de facturare;

extindere a rețelei electrice de transport sau de distribuție – majorare a capacității rețelei electrice de transport sau de distribuție existente sau construcția unor noi rețele electrice sau porțiuni de rețele electrice de transport sau de distribuție, acțiuni efectuate de operatorul rețelei de transport și de sistem sau de operatorul rețelei de distribuție, pentru satisfacerea cererii de energie electrică a persoanelor fizice și juridice care solicită racordare la rețeaua electrică;

flux transfrontalier – flux fizic de energie electrică într-o rețea electrică de transport a unei țări care rezultă din impactul activității producătorilor și/sau a consumatorilor din afara acelei țări asupra rețelei sale de transport;

furnizare – vânzare, inclusiv revânzare, către consumatori a energiei electrice procurate;

[Art.4 noțiunea modificată prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

furnizor – persoană fizică întreprinzător individual sau persoană juridică titular de licență pentru furnizarea energiei electrice;

furnizor de ultimă opțiune – furnizor desemnat să furnizeze energie electrică consumatorilor finali în condiții specifice, stabilite inclusiv prin intermediul obligațiilor de serviciu public;

[Art.4 noțiunea modificată prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

instalație de racordare – instalație electrică prin care se face legătura între rețeaua electrică și centrala electrică sau instalația de utilizare;

[Art.4 noțiunea introdusă prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

instalație de utilizare – ansamblu de instalații electrice ale consumatorului final destinate utilizării energiei electrice;

[Art.4 noțiunea în redacția LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

interconector – instalații și echipamente utilizate la conectarea a două sau a mai multor sisteme electroenergetice;

întreprindere integrată pe orizontală – întreprindere care desfășoară cel puțin una din următoarele activități: producere, transport, distribuție sau furnizare a energiei electrice, precum și o altă activitate ce nu ține de sectorul electroenergetic;

întreprindere integrată pe verticală – întreprindere sau grup de întreprinderi care pot exercita controlul una asupra alteia sau în cadrul cărora aceeași persoană sau aceleași persoane pot, direct sau indirect, să exercite controlul, după cum este definit în prezenta lege, și care desfășoară cel puțin una din activitățile de transport sau de distribuție și cel puțin una din activitățile de producere sau de furnizare a energiei electrice;

[Art.4 noțiunea în redacția LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

întreprindere înrudită – societate comercială afiliată, întreprinderi care aparțin aceluiași/acelorași acționari sau societăți comerciale care, fără a depinde una de alta, sînt reunite sub o conducere unică ori sînt conduse de organe alcătuite majoritar din aceleași persoane;

licitație – procedură prin care cerințele suplimentare și capacitatea de rezervă planificate sînt acoperite prin furnizări de la centrale electrice noi sau de la centrale electrice existente;

[Art.4 noțiunea modificată prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

linie electrică directă – linie electrică ce leagă o centrală electrică, izolată de sistemul electroenergetic, de instalația de utilizare a unui consumator final izolat sau linie electrică ce leagă centrala electrică de furnizorul energiei electrice, care procură energie electrică pentru necesități proprii sau pentru a o furniza consumatorilor eligibili;

[Art.4 noțiunea modificată prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

loc de consum – amplasament al instalațiilor electrice ale consumatorului final unde se consumă, printr-o singură instalație de utilizare, energie electrică furnizată prin una sau mai multe instalații de racordare;

[Art.4 noțiunea introdusă prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

management al eficienței energetice/gestionare a cererii – abordare globală sau integrală în scopul influențării volumului și al programării consumului de energie electrică pentru reducerea consumului energiei primare și a energiei produse de sursele de vîrf prin acordare de prioritate investițiilor în măsurile de eficiență energetică sau în alte măsuri, precum ar fi contractele de alimentare întreruptibilă cu energie electrică, investițiile pentru creșterea capacității de producere, dacă acestea se dovedesc a fi cele mai eficiente și economice opțiuni, avîndu-se în vedere impactul pozitiv pe care îl are economia consumului de energie electrică asupra

mediului, asupra securității alimentării cu energie electrică, precum și asupra costurilor de distribuție a energiei electrice aferente acestor măsuri;

obligații de serviciu public – obligații care incumbă titularilor de licențe pentru desfășurarea activităților în sectorul electroenergetic și care se pot referi la securitate, inclusiv la securitatea furnizării, la regularitatea, la calitatea și la tarifele și prețurile la energia electrică, precum și la protecția mediului, inclusiv la eficiența energetică și la protecția climei;

[Art.4 noțiunea modificată prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

operator al rețelei de distribuție – persoană juridică titular de licență pentru distribuția energiei electrice care dispune de rețele electrice de distribuție, îndeplinește funcții de distribuție a energiei electrice și care este responsabilă de exploatarea, întreținerea și dezvoltarea rețelelor electrice de distribuție în anumite zone și a interconexiunilor cu alte rețele electrice, dacă este necesar, precum și de asigurarea capacității rețelelor electrice de distribuție de a satisface pe termen lung cererile rezonabile de distribuție a energiei electrice;

operator al rețelei de transport și de sistem – persoană juridică titular de licență pentru transportul energiei electrice care dispune de rețele electrice de transport, îndeplinește funcții de transport al energiei electrice și de dirijare operativ-tehnologică a sistemului electroenergetic și care este responsabilă de exploatarea, întreținerea și dezvoltarea rețelelor electrice de transport în anumite zone și a interconexiunilor cu alte rețele electrice, dacă este necesar, precum și de asigurarea capacității rețelelor electrice de transport de a satisface pe termen lung cererile rezonabile de transport al energiei electrice;

ordine de merit economică – ierarhizare a surselor de furnizare a energiei electrice în funcție de criterii economice;

piață a energiei electrice – cadru organizat de vânzare-cumpărare a energiei electrice de către participanții la piață și de prestare a serviciilor de sistem în scopul aprovizionării continue și fiabile a consumatorilor cu energie electrică în cadrul sistemului electroenergetic;

planificare pe termen lung – planificare pe termen lung a necesarului de investiții în capacități de producere, în rețele electrice de transport și de distribuție în vederea satisfacerii cererii de energie electrică din sistem și asigurării aprovizionării cu energie electrică a consumatorilor;

[Art.4 noțiunea " plata pentru racordare" exclusă prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

producător – persoană fizică întreprinzător individual sau persoană juridică ce dispune de o centrală electrică și o exploatează producând energie electrică;

producere – acțiunea de producere a energiei electrice prin exploatarea unei centrale electrice;

producere distribuită – producere a energiei electrice de către o centrală electrică racordată la o rețea electrică de distribuție;

punct de delimitare – loc în care instalațiile electrice ale consumatorului final se delimitează, în baza dreptului de proprietate, de instalațiile unității electroenergetice sau loc în care instalațiile electrice ale unităților electroenergetice se delimitează în baza dreptului de proprietate;

[Art.4 noțiunea în redacția LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

punct de racordare – punct fizic din rețeaua electrică la care se racordează, prin intermediul instalației de racordare, centrala electrică sau instalația de utilizare;

[Art.4 noțiunea introdusă prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

putere a centralei electrice – sumă a puterilor active nominale ale generatoarelor de energie electrică ale unei centrale electrice, stabilită la barele acesteia;

racordare – realizare de către operatorul rețelei de transport și de sistem sau de către operatorul rețelei de distribuție a instalației de racordare a unui solicitant, potențial producător sau consumator final, și punere sub tensiune a instalației de utilizare sau a centralei electrice, în condițiile în care a fost emis actul de dare în exploatare;

[Art.4 noțiunea în redacția LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

retehnologizare – ansamblu al operațiunilor de înlocuire a unor tehnologii existente, uzate moral și/sau fizic, cu tehnologii moderne în scopul eficientizării activității în sectorul

electroenergetic, al reducerii consumului tehnologic de energie electrică, al reducerii emisiilor de poluanți etc.;

rețea electrică – rețea electrică de transport sau de distribuție;

rețea electrică de distribuție – sistem format din linii electrice de tensiune înaltă, medie și joasă, cu echipament și utilaj de transformare și de comutare, precum și cu instalații auxiliare situate în aval de punctul de racordare la rețeaua electrică de transport sau la centrala electrică și în amonte de punctul de racordare, care servesc în ansamblu la distribuția de energie electrică până la punctul de delimitare de instalația de utilizare;

[Art.4 noțiunea modificată prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

rețea electrică de transport – sistem format din linii electrice de înaltă tensiune, cu echipament și utilaj de transformare și de comutare, precum și cu instalații auxiliare, care servesc în ansamblu la transportul energiei electrice;

securitate – securitate a furnizării și a livrării de energie electrică, precum și securitate tehnică;

securitate a aprovizionării cu energie electrică – capacitate a unui sistem electroenergetic de a alimenta consumatorii cu energie electrică în conformitate cu dispozițiile prezentei legi;

securitate a exploatării rețelei electrice – exploatare continuă a rețelei electrice de transport și, după caz, a rețelei electrice de distribuție în circumstanțe previzibile;

servicii auxiliare – servicii adiționale transportului sau distribuției de energie electrică, acordate consumatorilor finali și terților de către operatorul rețelei de transport și de sistem sau de către operatorii rețelelor de distribuție;

servicii de sistem – servicii necesare funcționării rețelelor electrice de transport și de distribuție în transmiterea energiei electrice de la sursă la sarcină, care servesc la menținerea unei funcționări fiabile a sistemului electroenergetic;

serviciu universal – serviciu prestat pentru asigurarea dreptului consumatorilor casnici, precum și al consumatorilor noncasnici cu un număr de angajați de până la 50 de persoane, cu o cifră anuală de afaceri ce nu depășește 160 milioane de lei, de a li se furniza energie electrică de o calitate stabilă, la tarife rezonabile, transparente și ușor comparabile;

[Art.4 noțiunea modificată prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

sistem electroenergetic – centrale electrice și utilaje necesare dirijării operativ-tehnologice, rețele electrice, precum și instalații electrice ale consumatorilor finali, care, în ansamblu, funcționează într-un sistem unic;

[Art.4 noțiunea modificată prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

sistem interconectat – serie de rețele electrice de transport și de distribuție legate între ele prin intermediul unui sau mai multor interconectori;

sistem izolat – sistem electroenergetic care nu este interconectat cu alte sisteme sau în care mai puțin de 5% din consumul anual se obțin prin capacitățile interconectorilor cu alte sisteme;

sistem paușal – metodă de determinare prin calcul a cantității de energie electrică consumată, în funcție de puterea receptoarelor electrice și de numărul orelor de utilizare pe tipuri de receptoare electrice sau în funcție de puterea contractată și de numărul orelor de utilizare a acestei puteri, metodă care trebuie aplicată în termenele și în condițiile prevăzute de lege;

subconsumator – persoană fizică sau persoană juridică ale cărei instalații de utilizare sînt racordate la instalația de utilizare a unui consumator final cu care se află în relații contractuale;

tarif binom – tarif pentru energie electrică, care constă din două componente: una pentru putere electrică și alta pentru energie electrică;

[Art.4 noțiunea introdusă prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

tarif de racordare – tarif reglementat, achitat de solicitant operatorului rețelei de transport și de sistem sau operatorului rețelei de distribuție pentru acoperirea costurilor de racordare, stabilit conform metodologiei aprobate de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică;

[Art.4 noțiunea introdusă prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

transport al energiei electrice – transmitere a energiei electrice prin rețele electrice de transport în vederea livrării ei către consumatori sau către operatorii rețelelor de distribuție, fără a se include furnizarea;

unitate electroenergetică – producător al energiei electrice, operator al rețelei de transport și

de sistem, operator al rețelei de distribuție, furnizor al energiei electrice;

utilizator de sistem – persoană fizică sau persoană juridică căreia i se prestează serviciu de transport sau de distribuție a energiei electrice;

[Art.4 noțiunea "zonă de consum" exclusă prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

zonă de protecție a rețelelor electrice – zonă adiacentă rețelelor electrice, extinsă în spațiu, în care se introduc interdicții privind accesul de persoane, efectuarea lucrărilor stabilite și regimul construcțiilor, în scopul asigurării condițiilor normale de exploatare și al excluderii posibilităților de deteriorare a rețelelor electrice.

Capitolul II

COMPETENȚE ADMINISTRATIVE ȘI DE REGLEMENTARE

Articolul 5. Competența Guvernului

(1) Pentru funcționarea și dezvoltarea durabilă a sistemului electroenergetic, Guvernul:

a) asigură securitatea energetică a statului, inclusiv pentru asigurarea aprovizionării cu energie electrică a consumatorilor finali, prin crearea, în caz de necesitate, a unor întreprinderi care să desfășoare activitatea de transport, de distribuție sau de furnizare a energiei electrice la tarife reglementate;

[Art.5 al.(1), lit.a) în redacția LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

b) aprobă balanța energetică pentru următorii 5 ani și strategia de dezvoltare a sistemului electroenergetic și a interconectorilor cu sistemele electroenergetice ale altor țări pentru o perioadă de cel puțin 15 ani, elaborate de organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei în colaborare cu Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică;

c) aprobă construcția de centrale electrice cu o putere mai mare de 20 MW, aprobă majorarea capacităților centralelor electrice de termoficare existente în cazul în care capacitatea adițională este mai mare de 20 MW, în conformitate cu Regulamentul privind aprobarea construcției/reconstrucției centralelor electrice;

[Art.5 al.(1), lit.c) modificată prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

d) aprobă tipurile combustibililor care urmează a fi utilizați la centralele electrice cu o putere mai mare de 20 MW;

e) stabilește cantitatea minimă a rezervelor de combustibil necesară centralelor electrice;

f) lansează procedura de licitație, în condițiile legii;

f¹) desemnează furnizorul care va achiziționa și va furniza pe piața energiei electrice energia electrică produsă de centralele electrice de termoficare și de centralele electrice care produc energie electrică din surse regenerabile de energie în condițiile legii;

[Art.5 al.(1), lit.f¹) introdusă prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

g) aprobă Regulamentul cu privire la protecția rețelelor electrice;

h) asigură protecția mediului;

i) promovează interesele sectorului electroenergetic pe plan internațional.

(2) Guvernul, prin intermediul organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, asigură monitorizarea securității furnizării energiei electrice. Monitorizarea va viza, în special, acoperirea balanței dintre cerere și ofertă pe piața energiei electrice pentru următorii 5 ani, nivelul cererii viitoare de energie electrică și sursele de acoperire disponibile, capacitățile suplimentare planificate sau în curs de construcție, perspectivele în domeniul securității aprovizionării cu energie electrică pe 5 și 15 ani, calitatea și nivelul de întreținere a rețelelor electrice, securitatea exploatării rețelelor electrice, proiectele de investiții, pentru următorii 5 ani, elaborate de operatorul rețelei de transport și de sistem, precum și de alte părți, despre care are cunoștință, privind construcția și punerea în funcțiune a noilor interconectori, precum și îndeplinirea măsurilor de acoperire a sarcinii de vîrf și a deficitului în furnizarea energiei electrice în cazul indisponibilității unui sau mai multor furnizori. Anual, pînă la 30 aprilie, organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei va întocmi și va publica în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe pagina sa electronică un raport pentru anul precedent, în care va prezenta rezultatele

monitorizării problemelor în cauză, precum și orice măsură luată sau preconizată pentru soluționarea lor.

[Art.5 al.(2) modificat prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

Articolul 6. Competența autorităților administrației publice locale

(1) Autoritățile administrației publice locale acordă, la solicitare, autorizații de construire a obiectelor sistemului electroenergetic, inclusiv a centralelor electrice, în conformitate cu legea.

(2) Autoritățile administrației publice locale sînt responsabile de elaborarea proiectelor de construcție a rețelelor electrice de distribuție cu destinație locală în baza avizelor de racordare eliberate de operatorii rețelelor de distribuție și în conformitate cu planurile urbanistice și cu planurile de amenajare a teritoriului, prezintă proiectele respective operatorilor rețelelor de distribuție.

(3) Terenurile proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale se transmit în folosință, cu titlu gratuit, operatorului rețelei de transport și de sistem sau operatorilor rețelelor de distribuție pentru efectuarea lucrărilor necesare construcției sau exploatării rețelelor electrice.

[Art.6 al.(3) în redacția LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

Articolul 7. Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică

(1) Piața energiei electrice este reglementată de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (denumită în continuare *Agenție*).

(2) Agenția este o autoritate publică centrală de reglementare, are statut de persoană juridică și nu se subordonează nici unei alte autorități publice sau private, cu excepția cazurilor stipulate în lege.

(3) Regulamentul Agenției se aprobă de Parlament.

[Art.7 al.(3) în redacția LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

Articolul 8. Funcțiile Agenției în domeniul electroenergetic

(1) Agenția:

a) eliberează, în conformitate cu procedura și cu cerințele stabilite de lege, licențe pentru: producerea energiei electrice, transportul energiei electrice, distribuția energiei electrice, furnizarea energiei electrice la tarife reglementate sau la tarife nereglementate;

b) în cazurile și în condițiile prevăzute de lege, modifică, suspendă temporar sau retrage licențele eliberate;

[Art.8 al.(1), lit.b) modificată prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

c) desemnează titularul de licență care va desfășura activitatea licențiată în locul titularului de licență pentru transportul, distribuția sau furnizarea energiei electrice la tarife reglementate a cărui licență a fost suspendată temporar, căruia i s-a retras licența sau a cărui licență a expirat;

[Art.8 al.(1), lit.c) modificată prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

d) monitorizează și controlează, în modul și în limitele stabilite de lege, respectarea de către titularii de licențe a condițiilor stabilite pentru desfășurarea activităților licențiate, a prevederilor prezentei legi, inclusiv a celor privind drepturile consumatorilor finali și calitatea serviciilor prestate;

e) aprobă metodologiile de calculare și de aplicare a tarifelor reglementate la energia electrică și la energia termică produse de centralele electrice de termoficare, la energia electrică produsă de centralele electrice din surse regenerabile de energie, la serviciile de transport și de distribuție a energiei electrice, a tarifului pentru furnizarea energiei electrice la tarife reglementate, precum și a tarifului final la energia electrică furnizată de furnizori la tarife reglementate, inclusiv a tarifelor binome și a tarifelor diferențiate în funcție de nivelul de tensiune al rețelelor electrice și în funcție de orele de consum;

[Art.8 al.(1), lit.e) în redacția LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

f) aprobă tarifele reglementate, calculate în conformitate cu metodologiile aprobate, monitorizează corectitudinea aplicării lor de către titularii de licențe;

g) supraveghează și monitorizează respectarea de către titularii de licențe a principiului costurilor și al cheltuielilor necesare și justificate, inclusiv la calcularea și la aprobarea tarifelor pentru activitățile reglementate, desfășurate pe piața energiei electrice. Cheltuielile stabilite ca

fiind nenecesare și nejustificate, în contextul prezentei legi, nu se iau în calcul la aprobarea tarifelor pentru activitățile reglementate;

[Art.8 al.(1), lit.g) în redacția LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

h) supraveghează piața energiei electrice și modul în care titularii de licențe își îndeplinesc obligațiile, inclusiv cele care revin operatorului rețelei de transport și de sistem și operatorilor rețelelor de distribuție;

i) stabilește, cu respectarea confidențialității, informațiile de ordin economic și tehnic referitoare la funcționarea sistemului electroenergetic, care urmează a fi date publicității de către titularii de licențe;

j) promovează, monitorizează și asigură transparența și concurența pe piața energiei electrice;

k) aplică principiul procurării și al dispecerizării prioritare a energiei electrice produse de centralele electrice de termoficare și a energiei electrice produse de centralele electrice din surse regenerabile de energie;

l) monitorizează importul de energie electrică sub aspectul fluxurilor de energie electrică ce au avut loc pe parcursul a 3 luni anterioare, stabilește condițiile de export al energiei electrice în cazul în care este necesar să se asigure securitatea furnizării;

m) acordă, la comercializare pe piața internă, statut de prioritate energiei electrice produse în regim de cogenerare de centralele electrice de termoficare și energiei electrice produse de centralele electrice din surse regenerabile de energie. Centralele electrice de termoficare pot obține statut de prioritate pe piața internă la comercializarea energiei electrice produse în cogenerare doar în cazul livrării în sistemul centralizat de încălzire a energiei termice produse de ele;

m¹) stabilește modalitatea de repartizare între participanții la piața energiei electrice a energiei electrice achiziționate de furnizorul desemnat de Guvern conform art. 5 alin. (1) lit. f¹), în condițiile stabilite în Regulile pieței energiei electrice;

[Art.8 al.(1), lit.m¹) introdusă prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

n) stabilește, pentru monitorizarea separării efective a conturilor titularilor de licențe pe piața energiei electrice și pentru garantarea lipsei de subvenții încrucișate între activitățile de producere, de transport, de distribuție și de furnizare a energiei electrice, metode de ținere a contabilității în sectorul electroenergetic în conformitate cu Standardele Naționale de Contabilitate, cerințe privind rapoartele contabile, cerințe privind reevaluarea mijloacelor fixe în scopuri tarifare, precum și un sistem de informații în a căror bază titularii de licențe prezintă rapoarte Agenției;

o) aprobă regulamentul privind procedurile de achiziție, de către titularii de licențe, a bunurilor, a lucrărilor și a serviciilor utilizate în activitatea lor, pentru a asigura respectarea de către aceștia a principiului desfășurării activităților licențiate cu cheltuieli minime și la eficiență maximă pe piața necompetitivă;

[Art.8 al.(1), lit.o) modificată prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

o¹) aprobă regulamentul privind principiile de planificare, de aprobare în scopuri tarifare și de efectuare a investițiilor în sector;

[Art.8 al.(1), lit.o¹) introdusă prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

p) aprobă și monitorizează, cu consultarea, în funcție de necesitate, a autorităților de reglementare ale statelor vecine, normele privind condițiile de acces la interconectori, normele privind gestionarea și atribuirea capacității interconectorilor dintre sistemele electroenergetice;

[Art.8 al.(1), lit.p) în redacția LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

q) aprobă condițiile de acces la rețeaua electrică de transport și mecanismele de soluționare a problemei congestiilor în sistemul electroenergetic și monitorizează aplicarea acestor mecanisme, monitorizează, de asemenea, termenele în care operatorul rețelei de transport și de sistem și operatorii rețelelor de distribuție au efectuat racordările, reconectările și reparațiile;

[Art.8 al.(1), lit.q) modificată prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

r) aprobă regulile pieței energiei electrice și stabilește în regulamente, în conformitate cu legea, condiții, obligatorii pentru participanții la piața energiei electrice, cu privire la

producerea, transportul, distribuția, furnizarea și măsurarea energiei electrice;

[Art.8 al.(1), lit.r) modificată prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

s) stabilește termenele și condițiile de racordare a centralelor electrice la rețeaua electrică pentru a garanta ca acestea să fie obiective, transparente și nediscriminatorii, în special prin prisma costurilor și a beneficiilor diverselor tehnologii de producere a energiei electrice de centralele electrice de termoficare, de producere a energiei electrice din surse regenerabile de energie și de producere distribuită;

[Art.8 al.(1), lit.s) modificată prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

t) aprobă procedura de schimbare, de către consumatorii eligibili, a furnizorului de energie electrică;

[Art.8 al.(1), lit.t) modificată prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

u) colaborează cu autoritățile de reglementare ale altor state la dezvoltarea pieței regionale de energie electrică și la crearea de condiții pentru concurență loială.

(2) În vederea executării prezentei legi, Agenția colaborează cu ministerele și cu alte organe de specialitate ale administrației publice centrale, cu autoritățile de reglementare, cu autoritățile administrației publice locale, cu societatea civilă.

(3) Anual, pînă la 31 martie, Agenția pregătește un raport, pentru anul precedent, despre activitatea desfășurată, precum și despre monitorizarea activității participanților la piața energiei electrice, și plasează raportul pe pagina sa electronică.

Articolul 9. Drepturile Agenției

(1) Pentru îndeplinirea eficientă a funcțiilor sale, Agenția are dreptul:

a) să controleze, în modul și în limitele prevăzute de lege, dacă titularul de licență respectă condițiile stabilite pentru desfășurarea activităților licențiate și prevederile prezentei legi, inclusiv cele privind drepturile consumatorilor finali și calitatea serviciilor prestate;

b) să controleze dacă titularul de licență aplică corect tarifele reglementate la energia electrică;

c) să aibă acces la informația din conturile contabile ale întreprinderilor reglementate, la informația și documentele aferente activităților practicate conform licenței, la informația și documentele ce țin de conturile financiare, la informația și documentele care conțin informații ce constituie secret de stat, secret comercial sau alte informații oficiale cu accesibilitate limitată, inclusiv de la organele centrale de specialitate ale administrației publice, de la organele fiscale, vamale și de la alte autorități publice;

[Art.9 al.(1), lit.c) în redacția LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

[Art.9 al.(1) lit.c) modificată prin LP66 din 07.04.11, MO110-112/08.07.11 art.299]

d) să obțină de la titularii de licențe copii, extrase din documentele menționate la lit. c), precum și informații suplimentare necesare;

e) să pună în aplicare principiul eficienței maxime la cheltuieli minime în producerea, transportul, distribuția și furnizarea energiei electrice la tarife reglementate;

f) să stabilească modul în care furnizorii de energie electrică la tarife reglementate și la tarife nereglementate, precum și consumatorii eligibili care consumă energie electrică produsă exclusiv din surse tradiționale de energie, urmează să achiziționeze, la tariful aprobat de Agenție, energie electrică de la furnizorul desemnat de Guvern conform art. 5 alin. (1) lit. f¹);

[Art.9 al.(1), lit.f) în redacția LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

g) să elaboreze și să aprobe regulamente privind reglementarea relațiilor dintre producători, operator al rețelei de transport și de sistem, operatori ai rețelelor de distribuție, furnizori și consumatori;

[Art.9 al.(1), lit.g) modificată prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

h) să adopte hotărîri și să emită decizii, în limitele competențelor prevăzute de lege;

i) să înainteze prescripții privind lichidarea încălcărilor depistate;

i¹) să sesizeze Guvernul, în cazurile prevăzute la art. 18 alin. (10), în vederea realizării de către acesta a funcțiilor prevăzute la art. 5 alin. (1) lit. a) și să acorde întreprinderilor nou-create licențe pentru desfășurarea activității de transport, de distribuție sau de furnizare a energiei electrice la tarife reglementate, după caz;

[Art.9 al.(1), lit.i¹) introdusă prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

j) să constate contravenții în domeniul energiei electrice și să depună în instanța de judecată procesele-verbale de constatare a contravențiilor;

k) să participe la forurile și la evenimentele internaționale în domeniu.

(1¹) Agenția stabilește durata de timp necesară pentru efectuarea controalelor la titularii de licențe, conform competenței, în funcție de complexitatea controlului, care nu poate depăși 90 de zile calendaristice. Perioada de întocmire a actului de control și de prezentare a acestuia titularului de licență supus controlului nu poate depăși 30 de zile lucrătoare de la data încheierii controlului.

[Art.9 al.(1¹) introdus prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

(2) Agenția poate avea și alte drepturi prevăzute de lege.

Articolul 10. Administrarea Agenției

Agenția este condusă de un consiliu de administrație conform prevederilor Legii nr.1525-XIII din 19 februarie 1998 cu privire la energetică.

Articolul 11. Bugetul Agenției

Agenția își formează bugetul în modul stabilit în Legea nr.1525-XIII din 19 februarie 1998 cu privire la energetică.

Articolul 12. Raportul financiar

Anual, pînă la 1 martie, Agenția pregătește un raport financiar, pentru anul precedent, despre plățile regulatorii efectuate pe contul său curent, precum și despre cheltuielile pe care le-a efectuat de pe acest cont. În raportul financiar indică, de asemenea, împrumuturile bancare contractate, alte mijloace pe care le-a utilizat. Raportul financiar se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe pagina electronică a Agenției.

Articolul 13. Protecția consumatorilor finali

[Art.13 titlul modificat prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

(1) În scopul protecției consumatorilor finali, Agenția:

- a) promovează protecția drepturilor și a intereselor legale ale consumatorilor finali;
- b) examinează și soluționează, în limitele competenței, petițiile consumatorilor finali;
- c) colaborează cu organizațiile care apără interesele consumatorilor finali;

d) prezintă, la solicitare, organizațiilor care promovează interesele consumatorilor finali, precum și consumatorilor finali, informația necesară referitoare la activitatea titularilor de licențe, cu excepția cazurilor în care această informație este confidențială;

e) examinează și soluționează în procedură extrajudiciară neînțelegerile dintre consumatorii finali și operatorul rețelei de transport și de sistem, operatorii rețelelor de distribuție sau furnizorii de energie electrică la tarife reglementate, după caz, survenite inclusiv în legătură cu racordarea la rețelele electrice, precum și cele referitoare la încheierea contractelor de furnizare a energiei electrice;

[Art.13 al.(1), lit.e) modificată prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

f) emite decizii privind interzicerea deconectării de la rețeaua electrică a instalațiilor electrice ale consumatorului final sau privind reconectarea pe parcursul examinării petiției consumatorului final.

[Art.13 al.(1), lit.f) modificată prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

(2) Consumatorii finali au dreptul să sesizeze Agenția în vederea soluționării neînțelegerilor dintre aceștia și operatorul rețelei de transport și de sistem, operatorii rețelelor de distribuție sau furnizorii de energie electrică ori alți titulari de licențe, după caz, în legătură cu racordarea, contractarea. La examinarea petițiilor, Agenția soluționează problemele abordate de petiționari, adoptînd decizii după caz.

[Art.13 al.(2) în redacția LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

Articolul 14. Transparența activității Agenției.

Hotărârile și deciziile Agenției

(1) Transparența activității Agenției o asigură Consiliul de administrație, care, în acest scop:

- a) face publice ședințele sale;
- b) anunță din timp părțile interesate despre ordinea de zi a ședinței preconizate și asigură

persoanelor interesate, precum și publicului, acces liber la examinarea chestiunilor incluse pe ordinea de zi. La ședințele în care se vor discuta informații confidențiale sînt invitate numai persoanele vizate.

[Art.14 al.(1), lit.b) modificată prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

(2) În cazul în care Consiliul de administrație intenționează să adopte hotărîri ce pot avea impact asupra piețelor relevante și asupra prestării serviciilor publice, Agenția va respecta procedura de consultare, publicînd pe pagina sa electronică proiectul actului ce urmează a fi aprobat prin hotărîre. La solicitarea părților interesate, proiectul actului va fi remis prin poștă electronică. Proiectul va fi comunicat publicului larg cu cel puțin 30 de zile calendaristice înainte de data aprobării. Pentru prezentarea propunerilor se stabilește un termen de 15 zile calendaristice, iar pentru discutarea lor, un termen similar.

(3) Persoanele care au solicitat înscrierea adresei lor de poștă electronică pe lista de corespondență a Agenției vor fi informate referitor la începerea consultărilor.

(4) Agenția face accesibile publicului rezultatele consultărilor, inclusiv motivele pentru care a respins obiecțiile și/sau propunerile prezentate de părțile interesate, cu excepția cazurilor în care informația este protejată de lege.

(5) Neînțelegerile dintre titularii de licențe în probleme care țin de competența Agenției și care nu pot fi soluționate de aceștia de sine stătător sînt examinate de Agenție. La sesizarea oricăreia dintre părți, Agenția va emite, în termen de 30 de zile calendaristice de la data sesizării, o decizie în vederea soluționării neînțelegerii. Agenția poate prelungi, după caz, termenul cu cel mult o lună, comunicînd acest fapt părților interesate.

(6) În termen de 3 zile lucrătoare de la data adoptării, Agenția remite decizia asupra neînțelegerii spre executare părților implicate, cu expunerea motivelor pe care se întemeiază acest act. Decizia Agenției este obligatorie spre executare părților implicate.

(7) În cazul unor dispute, inclusiv transfrontaliere, privind refuzul operatorului rețelei de transport și de sistem de a acorda acces la rețeaua electrică de transport sau la utilizarea sistemului electroenergetic, Agenția este autoritatea de reglementare decisivă.

[Art.14 al.(7) modificat prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

(8) Pentru organizarea executării legilor, Consiliul de administrație adoptă, în numele Agenției, hotărîri. Hotărîrile Agenției care prezintă interes public, precum și mențiunile cu privire la licențele eliberate, se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(9) Pentru organizarea executării reglementărilor în sectorul electroenergetic și pentru organizarea activității interne a Agenției, un singur director emite, în numele Agenției, decizii care vizează destinatari individuali.

(10) Hotărîrile și deciziile Agenției pot fi contestate în instanța de contencios administrativ în conformitate cu Legea contenciosului administrativ.

(11) La cererea persoanelor fizice și a persoanelor juridice, Agenția furnizează informația solicitată, cu excepția celei cu caracter confidențial. Informația din registrele de licențiere poate fi furnizată la cerere.

Capitolul III

REGIMUL DE ELIBERARE, DE MODIFICARE, DE SUSPENDARE TEMPORARĂ ȘI DE RETRAGERE A LICENȚELOR

[Capitolul III denumirea modificată prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

Articolul 15. Activitățile pentru care se acordă licențe

(1) Producerea energiei electrice, transportul energiei electrice, distribuția energiei electrice, furnizarea energiei electrice la tarife reglementate sau la tarife nereglementate sînt activități pentru care se eliberează licențe.

(2) Consumatorii angro procură și revînd energie electrică în bază de licență pentru furnizarea energiei electrice la tarife nereglementate.

(3) Se eliberează licență producătorului proprietar de centrală electrică cu o putere de 5 MW și mai mult dacă această putere este folosită pentru consum public. Dacă puterea centralei este utilizată pentru consum intern, se eliberează licență numai în cazul în care această putere este de cel puțin 20 MW.

(4) Producătorul proprietar de centrală electrică publică cu o putere mai mică de 5 MW sau proprietar de centrală electrică destinată uzului intern cu o putere mai mică de 20 MW trebuie să comunice Agenției data punerii în funcțiune a centralei electrice și să coopereze cu titularii de licențe care desfășoară activitate în sistemul electroenergetic, în conformitate cu prevederile art.28.

(5) Furnizorul desemnat de Guvern conform art. 5 alin. (1) lit. f¹) achiziționează și furnizează energie electrică în baza licenței pentru furnizarea energiei electrice la tarife reglementate.

[Art.15 al.(5) introdus prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

Articolul 16. Condițiile și procedura de obținere
a licențelor

(1) Licențele pentru activitățile prevăzute la art.17 alin.(1) lit.a) și d) se acordă persoanelor fizice întreprinzători individuali sau persoanelor juridice, iar licențele pentru activitățile prevăzute la art.17 alin.(1) lit.b) și c) se acordă persoanelor juridice.

(2) Pentru obținerea licenței, persoanele prevăzute la alin.(1) trebuie:

a) să fie înregistrate în Republica Moldova, să prezinte document confirmativ în acest sens și să nu fie în procedură de insolabilitate;

[Art.16 al.(2), lit.a) în redacția LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

b) să prezinte raport financiar pentru anul precedent, în cazul persoanei juridice care activează, sau extras din contul bancar, în cazul inițierii afacerii;

c) să prezinte documente care confirmă că dispune de centrală electrică sau de rețele electrice, după caz;

d) să prezinte documente care confirmă că dispune de personal calificat, necesar activității pentru care solicită licență, și că centrala electrică sau rețelele electrice, după caz, sînt conforme cerințelor tehnice stabilite prin lege.

(3) Administratorul întreprinderii care solicită licență trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

[Art.16 al.(3) modificat prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

[Art.16 al.(3), lit.a) abrogată prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

b) să aibă studii superioare;

[Art.16 al.(3), lit.b) în redacția LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

c) să nu aibă antecedente penale legate de activitățile desfășurate în domeniul energetic sau antecedente penale de comitere a infracțiunilor din intenție, prevăzute de Codul penal.

(3¹) Titularul de licență este obligat să respecte condițiile licenței, precum și să întrunească, pe toată perioada de desfășurare a activității licențiate, condițiile stabilite pentru eliberarea licenței și pentru prelungirea valabilității acesteia.

[Art.16 al.(3¹) introdus prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

(4) Eliberarea licenței, prelungirea termenului ei de valabilitate, reperfectarea licenței, eliberarea duplicatului ei, suspendarea temporară și reluarea valabilității licențelor, precum și retragerea licențelor pentru activitățile prevăzute la art.17, se efectuează conform procedurilor stabilite de Legea privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător. Termenul de examinare a declarațiilor privind eliberarea licențelor pentru desfășurarea activităților pe piața energiei electrice/prelungirea termenului lor de valabilitate este de 15 zile calendaristice.

[Art.16 al.(4) modificat prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

Articolul 17. Tipurile de licențe. Sfera de acțiune a
licențelor

(1) Agenția are dreptul să elibereze următoarele tipuri de licențe:

a) licență pentru producerea energiei electrice;

b) licență pentru transportul energiei electrice;

c) licență pentru distribuția energiei electrice;

d) licență pentru furnizarea energiei electrice la tarife reglementate sau la tarife nereglementate.

(2) La licență se anexează, în mod obligatoriu, condițiile de desfășurare a activității licențiate, care sînt în conformitate cu legea și care fac parte integrantă a licenței.

(3) Transportul energiei electrice se efectuează de către operatorul rețelei de transport și de sistem în baza licenței pentru transportul energiei electrice.

(4) Dirijarea operativ-tehnologică unică a sistemului electroenergetic se efectuează de către operatorul rețelei de transport și de sistem în baza licenței pentru transportul energiei electrice.

(5) Distribuția energiei electrice se efectuează de către operatorul rețelei de distribuție în baza licenței pentru distribuția energiei electrice.

(6) Licențele pentru producerea energiei electrice, pentru transportul energiei electrice, pentru distribuția energiei electrice și pentru furnizarea energiei electrice la tarife reglementate sau la tarife nereglementate se eliberează pe un termen de 25 de ani.

(7) Licențele eliberate de Agenție sînt valabile pe întreg teritoriul Republicii Moldova în condițiile specificate în licență. Licențele obținute în Republica Moldova sînt valabile și peste hotarele ei în conformitate cu acordurile internaționale la care Republica Moldova este parte.

(8) Operatorul rețelei de transport și de sistem, operatorii rețelelor de distribuție și furnizorii de energie electrică la tarife reglementate își desfășoară activitatea licențiată pe teritoriul specificat de Agenție în condițiile licenței dacă pe acel teritoriu nu-și desfășoară activitatea un alt titular de licență pentru activitate de același tip.

Articolul 18. Obligațiile și drepturile titularului de licență

(1) Titularul de licență este obligat:

a) să îndeplinească condițiile stipulate în licență;

b) să se conducă, în activitatea licențiată, de principiul eficienței maxime la cheltuieli minime și să prezinte Agenției calculele argumentate ale cheltuielilor pe care le-a suportat;

c) să nu admită discriminarea participanților la piața energiei electrice și să respecte principiul procurării și al dispecerizării cu prioritate a energiei electrice produsă în regim de cogenerare de centralele electrice de termoficare și a energiei electrice produsă de centralele electrice din surse regenerabile de energie;

d) să nu întrerupă prestarea de servicii și furnizarea energiei electrice, cu excepția cazurilor de neplată, a motivelor tehnice și de securitate stipulate în licență și în contracte;

e) să țină contabilitatea în modul și în condițiile prevăzute de actele normative și să efectueze, în conformitate cu prezenta lege, separarea conturilor contabile, separarea funcțională (organizațională și decizională) și separarea legală pe gen de activitate desfășurată;

[Art.18 al.(1), lit.e) în redacția LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

f) să publice informații cu privire la sursele de energie electrică utilizate pentru acoperirea cererii în anul precedent, la cantitățile de combustibil utilizat de centralele electrice în producerea energiei electrice, la cantitățile de bioxid de carbon emise de centralele electrice;

g) să prezinte Agenției, în termenele și condițiile stabilite de aceasta, rapoarte, inclusiv raportul cu privire la activitatea desfășurată pe piața energiei electrice, altă informație solicitată de Agenție, necesară ei în exercitarea atribuțiilor, conform legii;

[Art.18 al.(1), lit.g) în redacția LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

h) să nu transmită unor alte persoane fizice sau juridice drepturi și obligații aferente activității pentru a cărei desfășurare i s-a acordat licență;

i) să efectueze trimestrial, în termen de cel mult 10 zile calendaristice ale trimestrului următor, plățile regulatorii.

[Art.18 al.(1), lit.i) în redacția LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

(2) În desfășurarea activității licențiate, titularul de licență trebuie să respecte obligațiile referitoare la securitatea, calitatea, eficiența și continuitatea aprovizionării cu energie electrică, respectînd normele de securitate și sănătate a muncii și de protecție a mediului, precum și prevederile contractelor încheiate cu consumatorii.

(3) Titularul de licență trebuie să respecte obligațiile de serviciu public cu privire la securitatea, inclusiv obligațiile de securitate a furnizării, la regularitatea, la calitatea și la tarifele și prețurile la energia electrică, obligațiile privind protecția mediului, inclusiv privind eficiența energetică și protecția climei. Obligațiile de serviciu public se stabilesc de Agenție sau altă autoritate competentă prin hotărîri, decizii, licențe, autorizații sau reglementări speciale și trebuie să fie clar definite, transparente, nediscriminatorii și verificabile.

[Art.18 al.(3) modificat prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

(4) Titularul de licență nu poate fi obligat să continue prestarea de servicii sau furnizarea energiei electrice persoanei fizice sau persoanei juridice care nu își onorează obligațiile de plată prevăzute în contract sau care nu respectă condițiile, aprobate, de prestare a acestor servicii, cu excepțiile stabilite prin prezenta lege. Pe durata examinării reclamațiilor consumatorilor finali privind facturarea se interzice deconectarea instalațiilor electrice ale acestora de la rețeaua electrică.

[Art.18 al.(4) modificat prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

(5) Titularul de licență poate dezvălui informațiile și datele pe care le-a obținut de la consumatorul final sau de la terți și informațiile referitoare la consumul și la achitarea facturilor emise numai după ce a obținut acordul scris al consumatorului final sau al terțului, cu excepțiile prevăzute la art.9.

[Art.18 al.(5) modificat prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

(6) Operatorul rețelei de transport și de sistem, operatorii rețelelor de distribuție sînt obligați să nu divulge informația confidențială obținută în desfășurarea activității licențiate și să se abțină de la oferirea în mod discriminatoriu a informației despre propria activitate, care poate fi avantajoasă din punct de vedere comercial utilizatorilor de sistem.

(7) Este interzis operatorului rețelei de transport și de sistem, operatorilor rețelelor de distribuție să facă abuz de informația obținută de la terți în legătură cu acordarea accesului la rețelele electrice de transport sau de distribuție, după caz, în situația în care procurarea sau vânzarea energiei electrice se efectuează prin intermediul întreprinderilor înrudite.

[Art.18 al.(7) modificat prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

(8) Operatorul rețelei de transport și de sistem, operatorii rețelelor de distribuție sînt obligați să publice pe pagina electronică informația necesară pentru asigurarea accesului eficient la rețelele electrice, precum și altă informație în condițiile prezentei legi.

[Art.18 al.(8) în redacția LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

(9) Titularul de licență are drept de acces la echipamentele de măsurare de pe teritoriul consumatorului final pentru realizarea evidenței cantității de energie electrică consumată, în conformitate cu regulamentele aprobate de Agenție.

[Art.18 al.(9) modificat prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

(10) Titularul de licență pentru transportul, distribuția sau furnizarea energiei electrice la tarife reglementate este obligat să anunțe Agenția cu cel puțin 3 luni înainte despre intenția sa de a solicita suspendarea temporară ori retragerea licenței sau cu cel puțin 3 luni înainte de expirarea licenței, în cazul în care nu intenționează să o prelungească. Dacă titularul de licență nu anunță în termen despre intenția sa de suspendare sau de retragere a licenței, Agenția va da curs cererii lui la expirarea termenului de 3 luni de la înregistrare. Întreprinderea a cărei licență a expirat și care nu a respectat prevederile prezentului alineat este obligată să presteze activitatea pentru care s-a acordat licență pe perioada de timp stabilită prin hotărîrea Consiliului de administrație al Agenției, care nu poate depăși 3 luni. În cazul în care Agenția, din motivul lipsei sau inexistenței unui alt titular de licență pentru transportul, distribuția sau furnizarea energiei electrice la tarife reglementate, nu poate desemna alt titular de licență care să desfășoare activitatea licențiată în locul titularului a cărui licență a fost suspendată temporar, căruia i s-a retras licența sau a cărui licență a expirat, aceasta sesizează Guvernul pentru a întreprinde măsurile necesare.

[Art.18 al.(10) introdus prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

(11) Titularul de licență pentru furnizarea energiei electrice la tarife nereglementate este obligat să anunțe consumatorii finali cărora le furnizează energie electrică și Agenția, cu cel puțin 3 luni înainte, despre intenția sa de a solicita suspendarea sau retragerea licenței sau, cu cel puțin 3 luni înainte de expirarea licenței, despre intenția de a nu prelungi licența.

[Art.18 al.(11) introdus prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

Articolul 19. Modificarea, suspendarea temporară a licenței
și reluarea valabilității ei

[Art.19 titlul modificat prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

(1) Licența poate fi modificată atât la inițiativa titularului, cît și la inițiativa Agenției în cazul intervenirii unor circumstanțe esențiale.

(2) Licența se suspendă temporar prin hotărâre a Agenției, la cererea titularului de licență. În celelalte cazuri, licența poate fi suspendată temporar la cererea Agenției, prin hotărâre judecătorească, adoptată în temeiul legii.

[Art.19 al.(2) modificat prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

(3) În cazul în care se constată că titularul de licență nu și-a îndeplinit obligațiile, ceea ce a condus la întreruperea furnizării energiei electrice către consumatori pe o perioadă mai mare decât cea stabilită pentru înlăturarea cauzelor motivate, fiind pusă în pericol securitatea națională, viața și sănătatea oamenilor, sau în cazul în care acțiunile ori inacțiunile titularului de licență conduc la încălcarea ordinii publice și impun remedierea imediată a consecințelor survenite, licența poate fi suspendată temporar de către Agenție, cu adresarea ei ulterioară în instanță de judecată. Adresarea în instanță trebuie să se facă în termen de 3 zile lucrătoare de la adoptarea hotărârii de către Agenție. În cazul nerespectării acestui termen, suspendarea temporară a licenței se anulează. Hotărârea Agenției privind suspendarea temporară a licenței se aplică pînă la adoptarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile.

[Art.19 al.(3) modificat prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

[Art.19 al.(4) abrogat prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

(5) Drept temei pentru suspendarea temporară a licenței servesc:

[Art.19 al.(5) modificat prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

a) cererea titularului de licență privind suspendarea temporară a licenței;

[Art.19 al.(5), lit.a) modificată prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

b) nerespectarea de către titularul de licență a termenului de depunere a cererii de eliberare a duplicatului licenței pierdute sau deteriorate;

c) nerespectarea de către titularul de licență a prescripției privind lichidarea, în termenul stabilit de Agenție, a încălcării condițiilor de desfășurare a activității licențiate;

d) incapacitatea provizorie a titularului de licență de a desfășura genul de activitate licențiat conform prevederilor legii;

e) neefectuarea plății regulatorii în termenele stabilite de prezenta lege.

[Art.19 al.(5), lit.e) modificată prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

(6) În situațiile menționate la alin. (5) lit. b)–e), hotărârea privind suspendarea temporară a licenței se adoptă de Agenție în termen de 3 zile lucrătoare de la data intrării în vigoare a hotărârii judecătorești și este adusă la cunoștință titularului de licență în termen de 3 zile lucrătoare de la data adoptării. În hotărârea Agenției privind suspendarea temporară a licenței se indică termenul concret de sistare temporară, care nu poate depăși 6 luni.

[Art.19 al.(6) modificat prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

(7) Pentru perioada suspendării temporare a licenței pentru transportul, distribuția sau furnizarea energiei electrice la tarife reglementate, Agenția va desemna un nou titular de licență pentru transportul, distribuția sau furnizarea energiei electrice la tarife reglementate care să desfășoare activitatea licențiată în locul titularului de licență căruia i s-a suspendat temporar licența. Titularul de licență pentru transportul, distribuția sau furnizarea energiei electrice la tarife reglementate căruia i s-a suspendat temporar licența nu va împiedica în niciun mod activitatea titularului de licență desemnat, oferindu-i întreaga informație și documentație necesare în activitate.

[Art.19 al.(7) în redacția LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

(8) Titularul de licență este obligat să informeze în scris Agenția despre lichidarea circumstanțelor care au condus la suspendarea temporară a licenței.

[Art.19 al.(8) modificat prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

(9) Termenul de valabilitate a licenței nu se prelungește pe durata de suspendare temporară a acesteia.

[Art.19 al.(9) modificat prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

(10) Reluarea valabilității licenței se efectuează în temeiul hotărârii Agenției, după remedierea circumstanțelor care au condus la suspendarea temporară a licenței, sau în temeiul hotărârii instanței de judecată, în condițiile legii. Dacă suspendarea temporară a licenței a fost dispusă în temeiul alin. (5) lit. a), Agenția va dispune reluarea valabilității licenței la expirarea termenului pentru care licența a fost suspendată temporar.

[Art.19 al.(10) în redacția LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

(11) Hotărîrea privind reluarea valabilității licenței se adoptă de Agenție în termen de 3 zile lucrătoare de la data primirii înștiințării despre înlăturarea circumstanțelor care au condus la suspendarea temporară a licenței sau de la data la care Agenției i s-a comunicat hotărîrea judecătorească respectivă. Hotărîrea Agenției se aduce la cunoștință titularului de licență în termen de 3 zile lucrătoare de la data adoptării. Dacă suspendarea temporară a licenței a fost dispusă în temeiul alin. (5) lit. a), hotărîrea privind reluarea valabilității licenței va fi aprobată cel târziu în ziua expirării termenului pentru care licența a fost suspendată temporar.

[Art.19 al.(11) modificat prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

Articolul 20. Retragera licenței

(1) Licența poate fi retrasă prin hotărîre judecătorească, adoptată în temeiul legii, la cererea Agenției, cu excepția retragerii licenței conform temeiurilor prevăzute la alin.(2) lit.a) și b), care se efectuează direct de către Agenție.

(2) Drept temei pentru retragerea licenței servesc:

- a) cererea titularului de licență privind retragerea;
- b) decizia cu privire la anularea înregistrării de stat a titularului de licență;
- c) depistarea unor date neautentice în documentele prezentate Agenției;
- d) stabilirea faptului de transmitere a licenței sau a copiei de pe aceasta către o altă persoană în scopul desfășurării genului de activitate indicat în licență;
- e) neînlăturarea în termen a circumstanțelor care au condus la suspendarea temporară a licenței;

[Art.20 al.(2), lit.e) modificată prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

f) nerespectarea repetată a prescripțiilor de lichidare a încălcării condițiilor de desfășurare a activității licențiate.

(3) Agenția adoptă hotărîrea privind retragerea licenței în cel mult 5 zile lucrătoare de la data intrării în vigoare a hotărîrii judecătorești și o aduce la cunoștință titularului de licență, cu indicarea temeiurilor retragerii, în cel mult 3 zile lucrătoare de la data adoptării.

(4) În cazul retragerii licenței, taxa pentru licență nu se restituie.

(5) Agenția va desemna un nou titular de licență pentru transportul, distribuția sau furnizarea energiei electrice la tarife reglementate care să desfășoare activitatea licențiată în locul titularului de licență căruia i s-a retras licența pentru transportul, distribuția sau furnizarea energiei electrice la tarife reglementate. Titularul de licență căruia i s-a retras licența pentru transportul, distribuția sau furnizarea energiei electrice la tarife reglementate nu va împiedica în nici un mod activitatea titularului de licență desemnat, oferindu-i întreaga informație și documentație, necesare în activitate.

[Art.20 al.(5) modificat prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

(6) Titularul de licență căruia i s-a retras licența este obligat ca, în termen de 10 zile lucrătoare de la data adoptării hotărîrii de retragere a licenței, să depună la Agenție licența retrasă.

(7) După expirarea a 6 luni de la data depunerii la Agenție a licenței retrase, titularul de licență căruia i s-a retras licența poate să depună o nouă declarație privind eliberarea licenței pentru același gen de activitate.

Articolul 21. Fuziunea, crearea de uniuni, dezmembrarea unităților electroenergetice și procurarea de acțiuni

(1) Fuziunea unităților electroenergetice între ele, precum și cu alte societăți comerciale, crearea de uniuni sau dezmembrarea unităților electroenergetice se efectuează doar cu acordul Agenției. În acest caz, Agenția este obligată ca, în termen de o lună, să prezinte acordul, avînd dreptul să modifice condițiile stipulate în licență. Din motive întemeiate, perioada de examinare poate fi prelungită pînă la cel mult 2 luni. Agenția poate solicita, după caz, opinia Consiliului Concurenței. Dacă Agenția nu răspunde solicitantului în termenul indicat, acordul se consideră oferit.

[Art.21 al.(1) modificat prin LP38 din 27.03.14, MO92-98/18.04.14 art.228]

(2) Titularul de licență nu are dreptul să procure acțiuni ale altor titulari de licență fără

acordul scris al Agenției. Despre acordul respectiv, Agenția informează în scris titularul de licență în termen de o lună de la data depunerii cererii acestuia. Din motive întemeiate, perioada de examinare poate fi prelungită până la cel mult 2 luni. Agenția poate solicita, după caz, opinia Consiliului Concurenței. Dacă Agenția nu răspunde solicitantului în termenul indicat, acordul se consideră oferit.

[Art.21 al.(2) modificat prin LP38 din 27.03.14, MO92-98/18.04.14 art.228]

(3) În cazurile prevăzute de legislația din domeniul concurenței, operațiunile indicate la alin. (1) și (2) pot fi efectuate numai după notificarea Consiliului Concurenței și autorizarea lor de către acesta.

[Art.21 al.(3) introdus prin LP38 din 27.03.14, MO92-98/18.04.14 art.228]

Capitolul IV

REGIMUL DREPTURILOR ASUPRA PROPRIETĂȚII UNUI TERȚ

Articolul 22. Principii generale

(1) Asupra terenurilor și altor bunuri proprietate privată, operatorul rețelei de transport și de sistem, operatorii rețelelor de distribuție, cu acordul proprietarilor, în condițiile legii, pe durata lucrărilor de construire, reabilitare, rețehnologizare, respectiv, de exploatare și de întreținere a rețelelor electrice, beneficiază de următoarele drepturi:

a) dreptul de uz (folosință) asupra terenului pentru executarea lucrărilor necesare construirii, reabilitării sau rețehnologizării rețelelor electrice;

b) dreptul de uz (folosință) asupra terenului pentru asigurarea funcționării normale a rețelelor electrice prin efectuarea reviziilor, reparațiilor și a altor intervenții necesare;

c) servitutea de trecere subterană, de suprafață sau aeriană a terenului pentru executarea lucrărilor la locul de amplasare a rețelelor electrice cu ocazia intervenției în scopul rețehnologizării, reparației, reviziei și al înlăturării consecințelor avariilor, precum și pentru accesul la locul lor de amplasare;

d) dreptul de a obține restrângerea sau sistarea unor activități care ar pune în pericol viața și sănătatea persoanelor, bunurile sau anumite activități;

e) dreptul de acces la terenul unde se află rețelele electrice.

(2) Operatorul rețelei de transport și de sistem, operatorii rețelelor de distribuție sînt obligați să notifice în scris proprietarul terenurilor sau al bunurilor, care poate fi afectat ca urmare a lucrărilor la rețelele electrice, cu excepția cazurilor de avarii, situație în care proprietarul este înștiințat în termenul cel mai scurt posibil.

(3) La încetarea exercitării drepturilor prevăzute la alin.(1), operatorul rețelei de transport și de sistem, operatorii rețelelor de distribuție sînt obligați să asigure degajarea terenului și repunerea lui în situația inițială.

(4) Operatorul rețelei de transport și de sistem, operatorii rețelelor de distribuție sînt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile prevăzute la alin.(1) și să plătească proprietarului de teren sau de alte bunuri proprietate privată despăgubirea cuvenită pentru pagubele produse la efectuarea lucrărilor menționate, inclusiv în cazul înlăturării consecințelor avariilor.

Articolul 23. Dreptul de uz (folosință) asupra proprietății unui terț

(1) Dreptul de uz (folosință) asupra terenului pentru executarea lucrărilor necesare construcției, reabilitării sau rețehnologizării rețelelor electrice se stabilește prin contract, încheiat cu proprietarul terenului, și se întinde pe durata executării lucrărilor. La exercitarea dreptului menționat, operatorul rețelei de transport și de sistem, operatorii rețelelor de distribuție pot, cu acordul prealabil al proprietarului terenului sau al imobilului:

a) să depoziteze materiale, echipamente, utilaje și instalații, necesare executării lucrărilor;

b) să îndepărteze materiale și să capteze apă, în condițiile legii;

c) să instaleze utilaje și să lucreze cu acestea, să amplaseze birouri și locuințe de șantier;

d) să oprească ori să restrîngă activități ale proprietarului în măsura strict necesară executării lucrărilor menționate.

(2) Dreptul de uz (folosință) prevăzut la alin.(1) încetează la expirarea termenului stabilit pentru executarea lucrărilor sau înaintea acestui termen, la data finisării anticipate a lucrărilor

sau la data sistării acestora. Oricare dintre aceste situații trebuie notificată de îndată proprietarului.

(3) Dreptul de uz (folosință) asupra terenului pentru exploatarea și întreținerea rețelelor electrice, prin efectuarea reviziilor, a reparațiilor și a altor intervenții necesare, în scopul asigurării funcționării lor normale, se stabilește prin contract, încheiat cu proprietarul, și se întinde pe toată durata de funcționare a rețelelor electrice, iar exercitarea lui se face ori de câte ori este nevoie pentru asigurarea funcționării normale a rețelelor electrice. În exercitarea dreptului menționat, operatorul rețelei de transport și de sistem, operatorii rețelelor de distribuție pot, cu acordul prealabil al proprietarului:

a) să depoziteze materiale, echipamente, utilaje și instalații pentru întreținere, revizie, reparație și pentru alte intervenții, necesare asigurării funcționării normale a rețelelor electrice;

b) să instaleze utilaje și să lucreze cu acestea;

c) să afecteze culturi, plantații sau alte amenajări existente și să restrângă activități ale proprietarului în măsura și pe durata strict necesară în vederea executării activităților de întreținere, de revizie, de reparații sau de alte intervenții pentru asigurarea funcționării normale a rețelelor electrice.

Articolul 24. Servitutea de trecere subterană, de suprafață sau aeriană a terenului unui terț

Servitutea de trecere subterană, de suprafață sau aeriană a terenului cuprinde dreptul la instalare a rețelelor electrice, precum și accesul la ele pentru intervenții, reparații, revizii, re tehnologizări, întreținere și exploatare, în condițiile legii.

Articolul 25. Restrângerea sau sistarea unor activități și accesul la terenul unde se află rețelele electrice

(1) Pentru a evita punerea în pericol a persoanelor, bunurilor sau a unor activități desfășurate în zona de efectuare a lucrărilor de construcție, reabilitare, re tehnologizare, întreținere și exploatare a rețelelor electrice, operatorul rețelei de transport și de sistem, operatorii rețelelor de distribuție au dreptul de a obține restrângerea sau sistarea, pe durata lucrărilor, a activităților desfășurate în vecinătate. În acest caz, persoanele afectate vor fi înștiințate în scris despre data începerii și, respectiv, a finalizării lucrărilor.

(2) Operatorul rețelei de transport și de sistem, operatorii rețelelor de distribuție trebuie să exercite cu bună-credință și în mod rezonabil dreptul de acces la terenul unde se află rețelele electrice.

Articolul 26. Exproprierea

(1) Terenurile necesare construirii, reabilitării, re tehnologizării, întreținerii și exploatării rețelelor electrice care aparțin cu titlu de proprietate unor terți pot fi expropriate pentru cauză de utilitate publică de autoritatea competentă, cu respectarea procedurii prevăzută de lege, după o dreaptă și prealabilă despăgubire a proprietarului de teren.

(2) Exproprierea terenului poate avea loc doar dacă operatorul rețelei de transport și de sistem sau operatorii rețelelor de distribuție nu au reușit să obțină dreptul de uz sau de servitute asupra terenului și/sau dacă demonstrează că lucrările prevăzute la art.22 vor împiedica substanțial folosirea ori chiar vor exclude posibilitatea folosirii de către proprietar a terenului său.

(3) După trecere în proprietatea publică a statului sau a unităților administrativ-teritoriale, terenul expropriat va fi dat în folosință cu titlu gratuit operatorului rețelei de transport și de sistem sau operatorilor rețelelor de distribuție pentru efectuarea lucrărilor necesare construcției sau exploatării rețelelor electrice.

Articolul 27. Zonele de protecție a rețelelor electrice

(1) Pentru a se asigura protecția și funcționarea normală a rețelelor electrice, pentru a se evita punerea în pericol a persoanelor, bunurilor și mediului, în conformitate cu Regulamentul cu privire la protecția rețelelor electrice, aprobat de Guvern, se stabilesc zone de protecție a rețelelor electrice.

(2) În scopul protecției rețelelor electrice, persoanelor fizice și juridice li se interzice:

a) să efectueze construcții de orice fel în zona de protecție a rețelelor electrice fără acordul prealabil al operatorului rețelei de transport și de sistem sau al operatorilor rețelelor de

distribuție. În cazul în care, în mod excepțional, este necesar ca pe terenul pe care este amplasată o rețea electrică să se execute o construcție, beneficiarul acesteia din urmă și/sau proprietarul vor suporta toate cheltuielile de modificare a traseului rețelei electrice, cu condiția obținerii acordului proprietarilor sau al deținătorilor legali ai terenului de pe traseul pe care urmează să fie plasate noile rețele electrice, precum și după obținerea avizelor autorităților competente și a autorizației de construire;

b) să efectueze săpături de orice fel ori să înființeze plantații perene în zona de protecție a rețelelor electrice fără acordul prealabil al operatorului rețelei de transport și de sistem sau al operatorilor rețelelor de distribuție;

c) să depoziteze materiale pe culoarele de trecere și în zonele de protecție a rețelelor electrice fără acordul prealabil al operatorului rețelei de transport și de sistem sau al operatorilor rețelelor de distribuție;

d) să arunce obiecte de orice fel pe rețelele electrice ori să intervină în orice alt mod asupra lor;

e) să deterioreze construcțiile, îngrădirile sau inscripțiile de identificare și de avertizare aferente rețelelor electrice;

f) să limiteze ori să îngreueze prin împrejmuiri, prin construcții ori în orice alt mod accesul la rețeaua electrică a operatorului rețelei de transport și de sistem sau a operatorilor rețelelor de distribuție.

Capitolul V

PRODUCEREA, TRANSPORTUL, DISTRIBUȚIA, OPERAREA SISTEMULUI ȘI FURNIZAREA ENERGIEI ELECTRICE

Articolul 28. Coordonarea activităților în sistemul electroenergetic

(1) Unitățile electroenergetice funcționează într-un sistem unic. Producătorii, operatorul rețelei de transport și de sistem, operatorii rețelelor de distribuție și furnizorii colaborează pe principiile economiei de piață și ale dirijării operativ-tehnologice unice a sistemului electroenergetic.

(2) Dirijarea operativ-tehnologică unică a sistemului electroenergetic este funcția operatorului rețelei de transport și de sistem.

(3) Raporturile juridice dintre participanții la piața energiei electrice se stabilesc în bază de contract, conform condițiilor stipulate în licență și în regulamentele elaborate și aprobate de Agenție.

Articolul 29. Separarea conturilor și transparența în desfășurarea activităților pe piața energiei electrice

(1) Unitățile electroenergetice sînt obligate să supună auditului rezultatele economico-financiare, să întocmească și să publice anual pe pagina electronică dările de seamă privind exercițiul economico-financiar al activității desfășurate.

(2) Pentru a se evita discriminarea, subvenționările încrucișate și distorsionarea concurenței, unitățile electroenergetice sînt obligate să țină în sistemul lor de contabilitate internă conturi separate pentru fiecare din activitățile de producere, de transport, de distribuție și de furnizare a energiei electrice la tarife reglementate sau la tarife nereglementate, așa cum ar fi în cazul în care aceste activități sînt desfășurate de întreprinderi distincte. Unitățile electroenergetice sînt obligate să țină conturi ce pot fi consolidate pentru alte activități care țin de sectorul electroenergetic și care nu se referă la activitățile de producere, de transport, de distribuție și de furnizare a energiei electrice la tarife reglementate sau la tarife nereglementate. De asemenea, unitățile electroenergetice trebuie să țină conturi consolidate pentru alte activități, nereglementate de prezenta lege. Conturile interne trebuie să conțină bilanțul și un cont al profitului și al pierderilor pentru fiecare activitate în parte.

[Art.29 al.(2) modificat prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

(3) În baza standardelor naționale de contabilitate, unitățile electroenergetice vor preciza în contabilitatea lor internă regulile de alocare a activelor și pasivelor, a cheltuielilor și veniturilor, precum și a pierderilor, pe care le aplică la întocmirea conturilor separate prevăzute la alin.(2).

(4) Veniturile obținute din posesia rețelelor electrice de transport și/sau de distribuție se specifică în conturile unităților electroenergetice. Unitățile electroenergetice țin conturi separate pentru activitățile de furnizare a energiei electrice la tarife reglementate și de furnizare la tarife nereglementate. Rapoartele contabile anuale trebuie să cuprindă în note informații despre orice tranzacție cu un anumit volum, efectuată de întreprinderile înrudite.

[Art.29 al.(4) modificat prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

Articolul 30. Regulile pieței energiei electrice

(1) Raporturile juridice dintre producători, operatorul rețelei de transport și de sistem, operatorii rețelelor de distribuție, furnizorii de energie electrică și consumatorii eligibili se stabilesc în contracte, încheiate în conformitate cu prezenta lege, cu Regulile pieței energiei electrice, aprobate de Agenție, cu alte acte normative.

[Art.30 al.(1) modificat prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

(2) Principiile de bază ale Regulilor pieței energiei electrice sînt următoarele:

a) stabilirea de raporturi juridice între participanții la piața energiei electrice și societățile comerciale din zonele externe de dispecerizare pentru asigurarea funcționării stabile, fiabile și sigure a sistemului electroenergetic. În acest scop, toți participanții la piața energiei electrice vor respecta în activitatea lor principiul dirijării operativ-tehnologice unice a sistemului electroenergetic;

b) asigurarea securității operaționale adecvate a sistemului electroenergetic, inclusiv prin echilibrarea consumului de energie electrică și decontarea conturilor, prin crearea de condiții optime pentru efectuarea managementului congestiilor în rețelele electrice de către operatorul rețelei de transport și de sistem și operatorii rețelelor de distribuție;

c) organizarea unui sistem de evidență a energiei electrice prin măsurarea exactă a fluxurilor de energie electrică intrate la fiecare oră, zi și lună în rețeaua electrică de transport și de distribuție și, corespunzător, divizarea volumului total al energiei electrice între consumatorii eligibili și furnizori potrivit contractelor de procurare, de furnizare a energiei și a puterii electrice, încheiate de furnizori și consumatorii eligibili;

[Art.30 al.(2), lit.c) modificată prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

d) asigurarea unui acces reglementat, fără discriminare la rețeaua electrică tuturor producătorilor, operatorului rețelei de transport și de sistem, operatorilor rețelelor de distribuție, furnizorilor și consumatorilor, existenți sau potențiali, asigurarea de către operatorul rețelei de transport și de sistem a accesului operatorilor rețelelor de distribuție, al furnizorilor și al producătorilor la toate echipamentele de măsurare care înregistrează volumele de energie electrică intrate în rețeaua electrică de transport și ieșite din ea, în conformitate cu regulamentele aprobate de Agenție, în scopul citirii indicațiilor;

[Art.30 al.(2), lit.d) modificată prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

e) asigurarea prestării serviciilor de sistem și a energiei electrice de echilibrare pe criterii obiective, transparente și nediscriminatorii;

f) prezentarea de către operatorul rețelei de transport și de sistem și de către operatorii rețelelor de distribuție a unor informații exacte, actuale tuturor participanților la piața energiei electrice, cu respectarea principiului transparenței și imparțialității.

(3) Titularii de licențe sînt obligați să se înregistreze la operatorul rețelei de transport și de sistem și să îi prezinte pronosticul balanței de energie și putere electrică pentru următorul an calendaristic.

(4) Furnizorii și consumatorii eligibili prezintă operatorului rețelei de transport și de sistem sau operatorilor rețelelor de distribuție proiectele de contracte spre coordonare privind posibilitățile de realizare tehnică a prevederilor lor. Realizarea tehnică a prevederilor din contractele încheiate este în sarcina operatorului rețelei de transport și de sistem sau a operatorilor rețelelor de distribuție.

(5) În funcție de genul activității, participanții la piața energiei electrice încheie, după caz, contracte de procurare, de furnizare a energiei și a puterii electrice, contracte de procurare a energiei electrice de echilibrare, contracte de prestare a serviciilor de sistem, contracte de prestare a serviciului de transport al energiei electrice, contracte de prestare a serviciului de distribuție a energiei electrice sau alte contracte. Contractele trebuie să asigure acoperirea

sarcinii consumatorilor finali proprii în fiecare oră a anului calendaristic următor.

[\[Art.30 al.\(5\) în redacția LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144\]](#)

(6) Calculul lunar al fluxurilor efective de energie electrică de pe piața energiei electrice, al cantităților de energie electrică procurate în conformitate cu contractele încheiate, evidența cantității de energie electrică la hotarele externe și interne ale rețelei electrice de transport, precum și calculul și divizarea valorii efective a consumului tehnologic de energie electrică în rețeaua electrică de transport sînt în sarcina operatorului rețelei de transport și de sistem și se efectuează după o metodă stabilită în Regulile pieței energiei electrice.

(7) În condițiile prevăzute în Regulile pieței energiei electrice, operatorul rețelei de transport și de sistem asigură echilibrul în rețelele electrice de transport. Părțile responsabile pentru echilibrare sînt obligate să încheie contracte de procurare a energiei electrice de echilibrare. În cazul în care partea responsabilă pentru echilibrare a provocat dezechilibru și nu are contract de procurare a energiei electrice de echilibrare, operatorul rețelei de transport și de sistem procură energia electrică necesară acoperirii dezechilibrului. În acest caz, conform contractului de prestare a serviciului de transport al energiei electrice, costurile pentru energia electrică respectivă vor fi achitate de partea responsabilă pentru echilibrare care nu a încheiat contract de procurare a energiei electrice pentru echilibrare.

[\[Art.30 al.\(7\) introdus prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144\]](#)

(8) Furnizorii de energie electrică la tarife reglementate și la tarife nereglementate, consumatorii eligibili care consumă energie electrică produsă exclusiv din surse tradiționale de energie sînt obligați să achiziționeze de la furnizorul desemnat de Guvern conform art. 5 alin. (1) lit. f¹) energie electrică în volumele stabilite de Agenție în conformitate cu Regulile pieței energiei electrice, inclusiv în funcție de cota deținută pe piață și de consumul de energie electrică. Furnizorul desemnat de Guvern furnizează energia electrică, achiziționată de la centralele electrice de termoficare și de la centralele electrice care produc energie electrică din surse regenerabile de energie, la tariful aprobat de Agenție.

[\[Art.30 al.\(8\) introdus prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144\]](#)

Articolul 31. Măsurarea energiei electrice în scopuri comerciale

(1) Măsurarea energiei electrice în scopuri comerciale se efectuează, în conformitate cu Regulamentul privind măsurarea energiei electrice în scopuri comerciale, aprobat de Agenție.

[\[Art.31 al.\(1\) modificat prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144\]](#)

(2) Prevederile Regulamentului privind măsurarea energiei electrice în scopuri comerciale se aplică în mod obligatoriu și nediscriminatoriu producătorilor, operatorului rețelei de transport și de sistem, operatorilor rețelelor de distribuție, furnizorilor și consumatorilor de energie electrică. Aceste prevederi reglementează raporturile juridice cu privire la:

a) stabilirea punctelor de măsurare;

b) măsurarea cantităților de energie electrică produsă, importată, exportată, transportată, distribuită, furnizată sau consumată, precum și a fluxurilor transfrontaliere;

c) definirea funcțiilor și a obligațiilor producătorilor, ale operatorului rețelei de transport și de sistem, ale operatorilor rețelelor de distribuție, ale furnizorilor și ale consumatorilor de energie electrică în legătură cu măsurarea energiei electrice;

d) colectarea de către operatorul rețelei de transport și de sistem, de către operatorii rețelelor de distribuție, după caz, a datelor cu privire la echipamentele de măsurare a energiei electrice în scopuri comerciale și a datelor constatate la citirea indicațiilor echipamentelor de măsurare, în scopul facturării și al menținerii bazelor de date;

[\[Art.31 al.\(2\), lit.d\) modificată prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144\]](#)

e) prezentarea datelor cu privire la echipamentele de măsurare a energiei electrice în scopuri comerciale și a datelor constatate la citirea indicațiilor echipamentelor de măsurare, în scopul facturării și al asigurării transparenței privind activitatea de măsurare a energiei electrice;

f) măsurarea valorilor mărimilor specifice serviciilor de sistem, colectarea și acumularea datelor respective.

Articolul 32. Producerea energiei electrice

(1) Producătorul are dreptul să participe la piața energiei electrice dacă respectă cerințele tehnice de racordare la rețeaua electrică, iar calitatea energiei electrice livrate corespunde

cerințelor stabilite.

(2) Producătorul are dreptul să vîndă energie electrică furnizorilor sau consumatorilor eligibili.

(3) Producătorul trebuie să fie independent, din punct de vedere legal, de orice întreprindere care desfășoară activitate de transport sau de distribuție a energiei electrice. El nu poate deține licență pentru transportul sau distribuția energiei electrice.

(4) Producătorul respectă Regulamentul cu privire la dirijarea prin dispecer a sistemului electroenergetic, elaborat de operatorul rețelei de transport și de sistem și aprobat de Agenție.

Articolul 33. Aprobarea construcției centralelor electrice

(1) Guvernul aprobă construcția centralelor electrice cu o putere mai mare de 20 MW și aprobă majorarea capacității centralelor electrice de termoficare existente, în cazul în care capacitatea adițională este mai mare de 20 MW.

(2) Procedura și temeiurile de aprobare a construcției centralelor electrice cu o putere mai mare de 20 MW și de majorare a capacității centralelor electrice de termoficare existente, în cazul în care capacitatea adițională este mai mare de 20 MW, trebuie să fie transparente, disponibile publicului, stabilite într-un regulament elaborat de organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei și aprobat de Guvern. La stabilirea procedurii și a temeiurilor trebuie să se țină cont de:

a) siguranța și securitatea sistemului electroenergetic, a instalațiilor și echipamentelor asociate;

b) protecția sănătății și asigurarea securității publice;

c) protecția mediului;

d) ocuparea terenurilor și alegerea amplasamentelor;

e) utilizarea bunurilor domeniului public;

f) eficiența energetică;

g) natura surselor primare;

h) caracteristicile specifice solicitantului, precum sînt capacitățile tehnice, economice și financiare;

i) politicile privind micii producători și/sau producerea distribuită.

(3) Procedura și criteriile de aprobare a construcției centralelor electrice cu o putere mai mare de 20 MW și de majorare a capacității centralelor electrice de termoficare existente, în cazul în care capacitatea adițională este mai mare de 20 MW, vor fi făcute publice. Aprobarea construcției centralelor electrice cu o putere mai mare de 20 MW și majorarea capacității centralelor electrice de termoficare existente, în cazul în care capacitatea adițională este mai mare de 20 MW, pot fi refuzate solicitantului doar din motive obiective, nediscriminatorii și argumentate. Motivele refuzului vor fi comunicate în mod obligatoriu solicitantului. În conformitate cu Legea contenciosului administrativ, solicitantul se poate adresa în instanță de contencios administrativ în cazul refuzului de a i se aproba construcția centralelor electrice cu o putere mai mare de 20 MW sau majorarea capacității centralei electrice de termoficare existente, în cazul în care capacitatea adițională este mai mare de 20 MW.

Articolul 34. Licitația

(1) În cazul în care, prin întreprinderea acțiunilor prevăzute la art.33, capacitatea de generare care a fost construită sau măsurile de management al eficienței energetice/gestionare a cererii care au fost luate nu sînt suficiente pentru a se asigura securitatea furnizării energiei electrice, poate fi lansată o procedură de licitație. Licitatiile se pot referi la noi capacități sau la măsuri de management al eficienței energetice/gestionare a cererii.

(2) Procedura de licitație trebuie să se bazeze pe criterii obiective, transparente și nediscriminatorii, iar etapele desfășurării trebuie descrise într-un regulament aprobat de Guvern.

(3) Procedura de licitație se organizează de către Guvern sau, la decizia lui, de către organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei.

(4) Detaliile privind licitația pentru construcția centralelor electrice sau pentru măsurile de management al eficienței energetice/gestionare a cererii se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova cu cel puțin 6 luni înainte de data limită de prezentare a ofertei.

(5) Caietul de sarcini trebuie pus la dispoziția oricărei întreprinderi interesate, astfel încît

aceasta să dispună de timp suficient pentru a-și depune oferta. În vederea asigurării principiului transparenței și nediscriminării, caietul de sarcini trebuie să conțină descrierea detaliată a prevederilor contractului și a procedurii care trebuie urmată de către toți participanții la licitație, lista completă a criteriilor în baza cărora va fi efectuată selecția ofertanților și vor fi atribuite contractul și stimulentele, inclusiv subvențiile.

(6) În cazul în care licitația este inițiată pentru capacitățile de generare necesare, trebuie luate în considerare și ofertele de furnizare a energiei electrice cu garanții pe termen lung, provenite de la producătorii existenți, cu condiția ca acestea să permită acoperirea nevoilor suplimentare.

(7) La organizarea, monitorizarea și controlul procedurii de licitație vor fi luate toate măsurile pentru a se asigura confidențialitatea informațiilor din oferte.

Articolul 35. Operatorul rețelei de transport și de sistem

(1) Operatorul rețelei de transport și de sistem este obligat:

a) să efectueze dirijarea operativ-tehnologică unică a sistemului electroenergetic în conformitate cu condițiile licenței pentru transportul energiei electrice, cu prevederile prezentei legi, cu Regulile pieței energiei electrice și cu Normele tehnice ale rețelelor electrice de transport;

b) să exploateze, să întrețină, să retechnologizeze, să reabiliteze și să extindă rețelele electrice de transport, inclusiv interconectorii, în condiții de eficiență economică și să presteze serviciul de transport al energiei electrice la destinație, conform clauzelor contractului încheiat între părți și condițiilor stipulate în licență și în regulamentele aprobate de Agenție. La exploatarea, întreținerea, retechnologizarea, reabilitarea și extinderea rețelei electrice de transport, operatorul rețelei de transport și de sistem va aplica în mod obligatoriu metode moderne de management al eficienței energetice/gestionare a cererii, respectând standardele minime privind întreținerea și dezvoltarea rețelelor electrice de transport, în special a interconectorilor;

[Art.35 al.(1), lit.b) modificată prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

c) să asigure capacitate pe termen lung rețelelor electrice de transport de a acoperi cererile rezonabile de prestare a serviciului de transport al energiei electrice, elaborând și executând planuri de perspectivă privind extinderea și dezvoltarea rețelelor electrice de transport, ținând cont de prognoza producerii și a consumului de energie electrică;

[Art.35 al.(1), lit.c) modificată prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

d) să contribuie la securitatea aprovizionării cu energie electrică prin rețele electrice de transport adecvate și la fiabilitatea funcționării rețelelor electrice de transport;

e) să gestioneze fluxurile de energie electrică din rețelele electrice de transport, ținând cont de schimburile cu alte sisteme interconectate. În acest scop, operatorul rețelei de transport și de sistem răspunde de asigurarea unui serviciu de transport al energiei electrice sigur, fiabil și eficient și, în acest context, de asigurarea disponibilității tuturor serviciilor de sistem, în măsura în care această disponibilitate nu depinde de nici o altă rețea electrică de transport cu care este interconectată rețeaua sa;

f) să îndeplinească funcții de management al congestiilor în rețelele electrice de transport, inclusiv în interconectori, în conformitate cu Regulile pieței energiei electrice, cu Normele tehnice ale rețelelor electrice de transport și cu alte regulamente prin care se reglementează accesul la rețea, aprobate de către Agenție, și să asigure utilizarea la eficiență maximă posibilă a capacității interconectorilor;

[Art.35 al.(1), lit.f) modificată prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

g) să răspundă la orice solicitare de serviciu, inclusiv la cererea privind eliberarea avizului de racordare, în termen de 15 zile de la data înregistrării solicitării. Avizul de racordare a centralei electrice se eliberează în termen de cel mult 30 de zile de la data înregistrării solicitării;

[Art.35 al.(1), lit.g) modificată prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

h) să efectueze racordări, deconectări, reconectări la rețelele electrice de transport sau reparația acestora în condițiile și în termenele stabilite în Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice, în Normele tehnice ale rețelelor electrice de transport, precum și în alte regulamente aprobate de Agenție în conformitate cu legea;

[Art.35 al.(1), lit.h) modificată prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

i) să nu facă discriminare între utilizatorii de sistem sau între categoriile de utilizatori de sistem, în special în favoarea întreprinderilor înrudite;

j) să furnizeze operatorului oricărei alte rețele electrice interconectate cu rețeaua sa informații suficiente pentru a asigura eficiența și securitatea exploatării rețelelor electrice, precum și dezvoltarea coordonată și interoperabilitatea rețelelor electrice interconectate. Operatorul rețelei de transport și de sistem furnizează informații operatorilor de sisteme electroenergetice ale țărilor vecine pentru a asigura eficiența și securitatea exploatării sistemelor interconectate;

k) să ofere informații suficiente, necesare utilizatorilor de sistem pentru accesul eficient la rețelele electrice de transport, precum și referitoare la serviciul de transport al energiei electrice, prestat în conformitate cu contractele de prestare a serviciului de transport al energiei electrice, cu Regulile pieței energiei electrice și cu alte regulamente aprobate de Agenție în conformitate cu legea;

[Art.35 al.(1), lit.k) modificată prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

l) să plaseze zilnic pe pagina sa electronică informații cu caracter operativ și tehnic privind funcționarea sistemului electroenergetic;

m) să prezinte Agenției spre aprobare, în termenele stabilite, planul de investiții pentru următorii 5 ani, care trebuie ajustat anual. Planul de investiții se publică pe pagina electronică a operatorului rețelei de transport și de sistem;

n) să prezinte Agenției, cel puțin o dată la 3 luni sau la solicitare, un raport cu privire la volumul energiei electrice importată, exportată și schimburile de energie electrică pe parcursul lunii/lunilor anterioare;

[Art.35 al.(1), lit.n) modificată prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

o) să elaboreze și să prezinte, pînă la 31 martie, organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei și Agenției un raport anual, care să cuprindă informații cu privire la echilibrul între ofertă și cerere pe piața energiei electrice, la prognoza cererii și a capacităților de producție planificate sau aflate în construcție, la calitatea și la nivelul de întreținere a rețelei electrice de transport, la măsurile de acoperire a sarcinii de vîrf, precum și la acțiunile care trebuie întreprinse în caz de reducere a volumelor furnizate de unul sau de mai mulți furnizori. Raportul se publică pe pagina electronică a operatorului rețelei de transport și de sistem;

p) să respecte, în activitatea licențiată, normele de amenajare a instalațiilor electrice, actele normative, standardele tehnice, documentele normativ-tehnice aplicabile în domeniul protecției mediului, stabilite prin lege, în vederea reducerii/limitării/eliminării impactului rețelelor electrice de transport asupra mediului;

q) să efectueze lucrări de defrișare sau tăieri de modelare a vegetației pentru crearea și menținerea distanței de apropiere față de rețelele electrice, conform actelor normative prevăzute de lege.

(2) Operatorul rețelei de transport și de sistem este obligat să organizeze dirijarea operativ-tehnologică a sistemului electroenergetic și managementul fluxurilor de energie electrică din sistemele electroenergetice ale țărilor vecine în mod echitabil, transparent și nediscriminatoriu, potrivit clauzelor contractelor de procurare și/sau de furnizare a energiei și a puterii electrice, încheiate de furnizori și consumatorii eligibili, în conformitate cu cererile lunare depuse de părțile care au încheiat contracte în acest sens. Dirijarea operativ-tehnologică a fluxurilor de energie electrică de la centralele electrice de termoficare se efectuează luîndu-se în considerare regimul de producere a energiei termice.

(3) Dispecerizarea centralelor electrice și utilizarea capacității interconectorilor se efectuează pe criterii obiective, publicate și aplicate în mod nediscriminatoriu, care asigură funcționarea corespunzătoare a pieței energiei electrice, ținîndu-se cont de ordinea de merit economică a energiei electrice provenită de la centralele electrice, de contractele dintre participanții la piața energiei electrice sau de fluxurile de energie electrică din interconectori și de constrîngerile de ordin tehnic ale rețelei electrice de transport, acordîndu-se prioritate energiei electrice produsă de centralele electrice de termoficare în regim de cogenerare și energiei electrice produsă de centralele electrice din surse regenerabile de energie.

(4) Operatorul rețelei de transport și de sistem este întreprindere de stat care nu poate fi

supusă privatizării. În activitatea sa, operatorul rețelei de transport și de sistem se călăuzește de principiul asigurării stabilității, fiabilității, securității și eficienței funcționării sistemului electroenergetic.

(5) Operatorul rețelei de transport și de sistem trebuie să fie independent, din punct de vedere legal, de orice întreprindere care desfășoară activitate de producere, de distribuție sau de furnizare a energiei electrice și nu poate deține licență pentru producerea, distribuția sau furnizarea energiei electrice.

(6) Operatorul rețelei de transport și de sistem este independent în luarea deciziilor. În activitatea sa trebuie să respecte următoarele condiții:

a) administratorii operatorului rețelei de transport și de sistem să nu facă parte din conducerea întreprinderilor integrate pe verticală sau pe orizontală, responsabile, direct sau indirect, de gestionarea cotidiană a activității de producere, de distribuție sau de furnizare a energiei electrice;

b) să fie întreprinse măsuri adecvate pentru a se asigura că interesele profesionale ale administratorilor operatorului rețelei de transport și de sistem sînt luate în considerare într-un mod care să le permită a acționa independent;

c) operatorul rețelei de transport și de sistem să aibă drepturi decizionale depline și efective, independent de întreprinderile integrate pe verticală sau pe orizontală, privind exploatarea, întreținerea, extinderea și dezvoltarea rețelelor electrice de transport, precum și dreptul de a respinge orice imixtiune în operațiunile zilnice. Influența întreprinderii dominante se asigură prin aprobarea planului financiar anual sau a oricărui alt document echivalent, precum și prin stabilirea plafonului maxim de îndatorare a operatorului rețelei de transport și de sistem întreprindere dependentă, pentru a nu fi atinse drepturile asociaților și ale acționarilor stabilite prin lege;

[Art.35 al.(6), lit.c) modificată prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

d) operatorul rețelei de transport și de sistem să elaboreze un program de conformitate, care să conțină măsuri menite să garanteze excluderea unui comportament discriminatoriu, precum și să conțină obligații specifice ale salariaților în vederea realizării acestui obiectiv, să prezinte Agenției un raport anual privind măsurile luate, pe care să îl publice ulterior pe pagina sa electronică.

(6¹) Întreprinderile care au luat deja măsuri aferente separării contabile, funcționale sau legale, ce asigură o independență mai mare operatorului rețelei de transport și de sistem față de întreprinderea înrudită nu pot anula aceste măsuri.

[Art.35 al.(6¹) introdus prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

(7) Operatorul rețelei de transport și de sistem asigură prestarea serviciilor de sistem, inclusiv a energiei electrice de echilibrare. Regulile utilizate de operatorul rețelei de transport și de sistem în acest scop trebuie să fie obiective, transparente și nediscriminatorii, inclusiv regulile privind taxarea utilizatorilor de sistem pentru provocarea dezechilibrelor în rețeaua electrică de transport. Termenele și condițiile, inclusiv regulile și tarifele pentru prestarea serviciilor de către operatorul rețelei de transport și de sistem, se stabilesc, într-un mod nediscriminatoriu. Ele trebuie să reflecte costurile și să fie publicate după aprobarea lor de către Agenție.

[Art.35 al.(7) modificat prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

(8) Operatorul rețelei de transport și de sistem se conduce, în activitatea sa de exploatare a rețelei electrice de transport, de Regulamentul cu privire la dirijarea prin dispecer a sistemului electroenergetic, de condițiile stipulate în licență, de regulamentele aprobate de Agenție și de documentele normativ-tehnice stabilite prin lege.

[Art.35 al.(8) modificat prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

(9) Operatorul rețelei de transport și de sistem nu are dreptul să transmită energia electrică furnizată, conform contractelor semnate, de către un furnizor unui alt furnizor fără acordul prealabil scris al ambilor furnizori.

Articolul 35¹. Drepturile și obligațiile specifice ale operatorului rețelei de transport și de sistem în legătură cu securitatea

aprovizionării cu energie electrică
și schimburile transfrontaliere de
energie electrică

(1) Operatorul rețelei de transport și de sistem adoptă deciziile cu privire la construcția și investițiile în interconectori în strânsă cooperare cu operatorii de sistem din statele cu care este interconectat sistemul electroenergetic al Republicii Moldova. La luarea deciziilor cu privire la construcția de noi interconectori trebuie să se țină cont de necesitatea menținerii unui echilibru rezonabil între costurile pentru construcția noilor interconectori și avantajele pentru consumatorii finali. Operatorul rețelei de transport și de sistem este obligat să ofere informații neconfidențiale cu privire la proiectele sale de investiții în interconectori, cu privire la proiectele de investiții în interconectori ale altor părți, pe care le cunoaște, sau cu privire la investițiile legate de construcția liniilor electrice de transport interne care ar afecta substanțial capacitatea de interconexiune.

(2) Operatorul rețelei de transport și de sistem este obligat să respecte normele și cerințele de exploatare menite să garanteze securitatea rețelelor electrice de transport, aprobate de organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei. Normele și cerințele de exploatare menite să garanteze securitatea rețelei electrice de transport trebuie să fie transparente, nediscriminatorii și obiective și trebuie făcute publice. Înainte de a aproba normele și cerințele menționate, organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei este obligat să consulte organele interesate, inclusiv autoritățile din statele cu care este interconectat sistemul electroenergetic al Republicii Moldova, după caz.

(3) Pentru asigurarea nivelului stabilit de securitate la exploatarea rețelei electrice de transport, operatorul rețelei de transport și de sistem menține un nivel suficient de capacitate de rezervă în rețeaua electrică de transport și cooperează cu operatorii rețelelor electrice de transport din statele cu care este interconectat sistemul electroenergetic al Republicii Moldova. Circumstanțele previzibile la care trebuie menținută siguranța se definesc în normele de securitate a exploatării rețelei electrice de transport.

(4) În legătură cu alocarea capacității interconectorilor, operatorul rețelei de transport și de sistem organizează licitații privind alocarea capacității interconectorilor și percepe plăți pentru capacitatea alocată, în conformitate cu prevederile Regulamentului cu privire la atribuirea și gestionarea capacității interconectorilor sistemelor electroenergetice și referitor la mecanismele de soluționare a problemei congestiilor în sistemul electroenergetic, aprobat de Agenție. Plățile percepute se iau în considerație la stabilirea tarifelor pentru serviciile de transport al energiei electrice conform art. 51.

(5) În cazul schimburilor transfrontaliere de energie electrică, operatorul rețelei de transport și de sistem prestează serviciile de transport al energiei electrice la tarifele aprobate de Agenție, în conformitate cu prevederile art. 51. Valorile fluxurilor transfrontaliere de energie electrică se stabilesc în baza indicațiilor înregistrate de echipamentele de măsurare instalate la interconexiuni, iar consumul tehnologic din rețeaua electrică de transport, care rezultă din schimburile transfrontaliere de energie electrică, se determină și se acoperă în conformitate cu Regulile pieței energiei electrice.

(6) Pentru a garanta siguranța și fiabilitatea funcționării rețelei electrice de transport în contextul managementului congestiilor, operatorul rețelei de transport și de sistem colaborează cu operatorii de sistem ai statelor vecine, inclusiv prin aplicarea unui mecanism de schimb de informații continuu. Operatorul rețelei de transport și de sistem elaborează și publică pe pagina sa electronică toată informația necesară pentru asigurarea unui acces eficient la rețelele electrice de transport, inclusiv la interconectori, privind capacitatea rețelelor electrice de transport, informația aferentă tranzacțiilor transfrontaliere, cu respectarea regulamentului aprobat de Agenție.

[Art.35¹ introdus prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

Articolul 36. Normele tehnice ale rețelelor electrice de transport

(1) Cerințele minime de ordin tehnic pentru participanții la piața energiei electrice, menite să asigure transportul energiei electrice și funcționarea sigură și eficientă a sistemului electroenergetic, se stabilesc în Normele tehnice ale rețelelor electrice de transport, aprobate de

Agenție.

[Art.36 al.(1) modificat prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

(2) Obiectivele de bază ale Normelor tehnice ale rețelelor electrice de transport sînt:

- a) stabilirea unui set de reguli pentru asigurarea accesului utilizatorilor de sistem la rețelele electrice de transport;
- b) stabilirea unui set de reguli pentru conducerea prin dispecer a rețelelor electrice de transport;
- c) stabilirea responsabilităților și a obligațiilor operatorului rețelei de transport și de sistem și ale utilizatorilor de sistem;
- d) specificarea parametrilor tehnici de calitate la funcționarea rețelelor electrice de transport;
- e) stabilirea procedurilor de conducere prin dispecer a grupurilor generatoare, în conformitate cu Regulile pieței energiei electrice;
- f) stabilirea cerințelor tehnice și a procedurilor privind racordarea la rețelele electrice de transport;
- g) stabilirea cerințelor tehnice pentru grupurile dispecerizabile racordate la rețeaua electrică de transport;
- h) stabilirea principiilor pentru dezvoltarea rețelelor electrice de transport;
- i) asigurarea interoperabilității sistemelor electroenergetice pe criterii obiective și nediscriminatorii;
- j) stabilirea interfețelor și a fluxurilor informaționale dintre operatorul rețelei de transport și de sistem și utilizatorii de sistem.

(3) Schimbul de informații între operatorul rețelei de transport și de sistem și utilizatorii de sistem se desfășoară în conformitate cu procedura privind colectarea și circulația datelor între participanții la piața energiei electrice, cu respectarea celorlalte norme în vigoare.

Articolul 37. Operatorii rețelelor de distribuție

(1) Operatorii rețelelor de distribuție sînt obligați:

a) să exploateze, să întrețină, să retechnologizeze, să reabiliteze, să extindă rețelele electrice de distribuție în condiții de eficiență economică și să presteze servicii de distribuție a energiei electrice la destinație, în condiții nediscriminatorii pentru toți utilizatorii de sistem, în conformitate cu clauzele contractului încheiat între părți, cu condițiile prevăzute în licență, cu Regulile pieței energiei electrice, cu Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice și cu Normele tehnice ale rețelelor electrice de distribuție. La exploatarea, întreținerea, retechnologizarea, reabilitarea și la extinderea rețelelor electrice de distribuție, operatorii rețelelor de distribuție vor aplica în mod obligatoriu metode moderne de management al eficienței energetice/gestionare a cererii. Operatorii rețelelor de distribuție trebuie să țină cont de măsurile și/sau de producerea distribuită care pot înlocui modernizarea sau majorarea capacității rețelei electrice de distribuție;

b) să întrețină rețelele electrice de distribuție din zona sa în condiții de siguranță, fiabilitate și eficiență, ținînd cont de protecția mediului;

c) să asigure capacitate pe termen lung rețelelor electrice de distribuție pentru a satisface cererile rezonabile de prestare a serviciului de distribuție a energiei electrice, elaborînd și executînd planuri de perspectivă privind extinderea și dezvoltarea rețelelor electrice de distribuție, ținînd cont de prognoza consumului de energie electrică;

d) să gestioneze fluxurile de energie electrică din rețelele electrice de distribuție;

e) să acorde prioritate energiei electrice produsă în regim de cogenerare de centralele electrice de termoficare și energiei electrice produsă de centralele electrice din surse regenerabile de energie la dispecerizarea capacităților de producere a energiei electrice;

f) să răspundă la orice solicitare de serviciu, inclusiv să elibereze avizul de racordare, în termen de 10 zile de la data înregistrării solicitării. Avizul de racordare a centralei electrice se eliberează în termen de cel mult 30 de zile de la data înregistrării solicitării;

[Art.37 al.(1), lit.f) în redacția LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

g) să efectueze racordarea, deconectarea și reconectarea la rețelele electrice de distribuție sau reparația acestora în condițiile și în termenele stabilite în Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice, în Normele tehnice ale rețelelor electrice de distribuție, precum și

în alte regulamente aprobate de Agenție;

[Art.37 al.(1), lit.g) modificată prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

h) să racordeze la rețeaua electrică de distribuție centralele electrice;

i) să nu facă discriminare între utilizatorii de sistem sau categoriile de utilizatori de sistem, în special în favoarea întreprinderilor înrudite;

j) să furnizeze operatorului oricărei alte rețele electrice interconectate cu rețeaua sa informații suficiente pentru a asigura eficiența și securitatea exploatării rețelelor electrice, dezvoltarea coordonată și interoperabilitatea rețelelor electrice interconectate;

k) să ofere informații suficiente utilizatorilor de sistem pentru acces eficient la rețelele electrice de distribuție;

l) să prezinte anual Agenției spre aprobare, în termenele stabilite, planul de investiții pentru următorul an calendaristic și să publice pe pagina sa electronică planul de investiții aprobat de Agenție;

[Art.37 al.(1), lit.l) modificată prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

m) să respecte, în activitatea licențiată, normele de amenajare a instalațiilor electrice, actele normative, standardele tehnice și documentele normativ-tehnice aplicabile în domeniul protecției mediului, stabilite prin lege, în vederea reducerii/limitării/eliminării impactului rețelelor electrice de distribuție asupra mediului;

n) să efectueze lucrările de defrișare sau tăieri de modelare a vegetației pentru crearea și menținerea distanței de apropiere față de rețelele electrice, conform actelor normative stabilite prin lege.

(2) Operatorii rețelelor de distribuție sînt independenți de orice întreprindere care desfășoară activitate de producere, de transport sau de furnizare a energiei electrice, cu excepția situației prevăzută la art.52, și nu pot deține licență pentru producerea, transportul sau furnizarea energiei electrice.

(3) Operatorul rețelei de distribuție este independent în luarea deciziilor. În activitatea sa, el trebuie să respecte următoarele condiții:

a) administratorii operatorului rețelei de distribuție să nu facă parte din conducerea întreprinderilor, integrate pe verticală sau pe orizontală, responsabile, direct sau indirect, de gestionarea cotidiană a activității de producere, de transport sau de furnizare a energiei electrice;

b) să fie întreprinse măsuri adecvate pentru a se asigura că interesele profesionale ale administratorilor operatorului rețelei de distribuție sînt luate în considerare într-un mod care să le permită a acționa independent;

c) operatorul rețelei de distribuție să aibă drepturi decizionale depline și efective, independent de întreprinderile integrate pe verticală sau pe orizontală, privind exploatarea, întreținerea, extinderea și dezvoltarea rețelelor electrice de distribuție, precum și dreptul de a respinge orice imixtiune în operațiunile zilnice. Influența întreprinderii dominante se asigură prin aprobarea planului financiar anual sau a oricărui alt document echivalent, precum și prin stabilirea plafonului maxim de îndatorare a operatorului rețelei de distribuție întreprindere dependentă, pentru a nu fi atinse drepturile asociaților și ale acționarilor stabilite prin lege;

[Art.37 al.(3), lit.c) modificată prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

d) operatorul rețelei de distribuție să elaboreze un program de conformitate, care să conțină măsuri menite să garanteze excluderea unui comportament discriminatoriu, precum și să conțină obligații specifice ale salariaților în vederea realizării acestui obiectiv, să prezinte Agenției un raport anual privind măsurile luate, pe care să îl publice ulterior pe pagina sa electronică.

[Art.37 al.(3), lit.d) modificată prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

(3¹) Întreprinderile care au luat deja măsuri aferente separării contabile, funcționale sau legale, ce asigură o independență mai mare operatorului rețelei de distribuție față de întreprinderea înrudită nu pot anula aceste măsuri.

[Art.37 al.(3¹) introdus prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

(4) Operatorii rețelelor de distribuție procură energie electrică pentru a acoperi consumul tehnologic și pierderile de energie electrică din rețelele electrice de distribuție și pentru a menține o rezervă de capacitate în rețelele lor, prin proceduri transparente, nediscriminatorii și

în conformitate cu Regulile pieței energiei electrice.

[\[Art.37 al.\(4\) modificat prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144\]](#)

(5) Operatorul rețelei de distribuție asigură menținerea unui echilibru între capacitate și consum în rețelele electrice de distribuție. Regulile utilizate în acest scop trebuie să fie obiective, transparente și nediscriminatorii, inclusiv regulile privind taxarea utilizatorilor de sistem pentru provocarea dezechilibrelor în rețeaua electrică de distribuție. Termenele și condițiile, inclusiv regulile și tarifele pentru prestarea acestor servicii de către operatorii rețelelor electrice de distribuție, se stabilesc în conformitate cu Regulile pieței energiei electrice, într-un mod nediscriminatoriu. Ele trebuie să reflecte costurile și urmează să fie publicate.

(6) Operatorii rețelelor de distribuție se conduc, în activitatea lor de exploatare a rețelelor electrice de distribuție, de condițiile licenței, de regulamentele aprobate de Agenție și de documentele normativ-tehnice stabilite prin lege.

[\[Art.37 al.\(6\) modificat prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144\]](#)

Articolul 38. Normele tehnice ale rețelelor electrice de distribuție

(1) Planificarea extinderii, exploatarea, administrarea și întreținerea rețelelor electrice de distribuție se efectuează în conformitate cu Normele tehnice ale rețelelor electrice de distribuție, aprobate de Agenție.

[\[Art.38 al.\(1\) modificat prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144\]](#)

(2) Normele tehnice ale rețelelor electrice de distribuție sînt elaborate în vederea asigurării funcționării sigure, inofensive, stabile și economice a rețelelor electrice de distribuție, sînt obligatorii pentru toți participanții la piața energiei electrice și reglementează, în special, raporturile juridice care țin de asigurarea unui acces nediscriminatoriu la rețelele electrice de distribuție, de racordarea la rețelele electrice de distribuție, de planificarea extinderii rețelelor electrice de distribuție, de exploatarea și de asigurarea întreținerii rețelelor electrice de distribuție, de dirijarea prin dispecer a rețelelor electrice de distribuție, precum și de stabilirea interfețelor și a fluxurilor informaționale, după caz, dintre operatorii rețelelor de distribuție și operatorul rețelei de transport și de sistem, precum și utilizatorii de sistem.

Articolul 39. Accesul terților la rețelele electrice

(1) Accesul terților la rețelele electrice de transport și de distribuție se bazează pe tarife publicate, aplicate față de toți utilizatorii de sistem pe principii obiective și nediscriminatorii.

(2) Operatorul rețelei de transport și de sistem, operatorii rețelelor de distribuție asigură acces la rețelele electrice de transport și de distribuție tuturor utilizatorilor de sistem și terților fără discriminare. Operatorul rețelei de transport și de sistem, operatorii rețelelor de distribuție pot refuza accesul la rețelele lor electrice inclusiv să refuze argumentat eliberarea avizului de racordare, dacă se confruntă cu lipsă de capacitate pe motiv că nu există rețea electrică sau dacă rețeaua electrică existentă nu are capacitatea necesară pentru a fi satisfăcute cerințele în energie electrică ale solicitantului. Refuzul trebuie motivat și justificat în modul corespunzător. Operatorul rețelei de transport și de sistem, operatorii rețelelor de distribuție sînt obligați să ofere informații pertinente despre măsurile necesare extinderii rețelelor electrice de transport și de distribuție și despre termenele concrete de realizare a extinderii rețelelor electrice de transport și de distribuție.

[\[Art.39 al.\(2\) modificat prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144\]](#)

(3) Accesul terților la rețelele electrice de transport și de distribuție se efectuează în condițiile și în termenele stabilite inclusiv în Regulile pieței energiei electrice, în Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice, potrivit Normelor tehnice ale rețelelor electrice de transport și Normelor tehnice ale rețelelor electrice de distribuție.

[\[Art.39 al.\(3\) modificat prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144\]](#)

(4) Operatorul rețelei de transport și de sistem este obligat să informeze Agenția despre orice caz în care unui participant la piață sau unui solicitant i se refuză accesul la rețelele electrice de transport, precum și despre congestii, propunînd modalități de soluționare a acestora.

[\[Art.39 al.\(5\) abrogat prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144\]](#)

Articolul 39¹. Racordarea la rețeaua electrică

(1) Orice persoană fizică sau juridică are dreptul să solicite racordarea instalației de utilizare, a centralei electrice ce îi aparține la rețeaua electrică a operatorului rețelei de transport și de

sistem sau a operatorului rețelei de distribuție care își desfășoară activitatea în limitele teritoriului autorizat prin licență. Operatorul rețelei de transport și de sistem, operatorul rețelei de distribuție sînt obligați să comunice solicitantului, în scris, în termenul stabilit la art. 35 și 37, condițiile tehnico-economice de racordare la rețeaua electrică și să colaboreze cu solicitantul la alegerea și la realizarea celei mai avantajoase soluții de racordare, cu excepțiile stabilite la art. 39 alin. (2).

(2) La cererea solicitantului, operatorul rețelei de transport și de sistem, operatorul rețelei de distribuție asigură proiectarea și montarea instalației de racordare. Lucrările de proiectare și montare a instalației de racordare se efectuează după achitarea de către solicitant a tarifului de racordare și după încheierea contractului de racordare.

(3) Se interzice operatorului rețelei de transport și de sistem, operatorului rețelei de distribuție să oblige solicitantul, prin aviz de racordare, să proiecteze și să monteze instalația de racordare de o capacitate ce depășește puterea electrică solicitată sau să oblige solicitantul să achite tariful de racordare pentru o instalație de racordare de o capacitate ce depășește puterea electrică solicitată. Nerespectarea acestei cerințe are drept consecință rambursarea de către operatorul rețelei de transport și de sistem, de către operatorul rețelei de distribuție a diferenței dintre cheltuielile efectiv suportate de solicitant și cele ce urmau a fi suportate conform legii. Operatorul rețelei de transport și de sistem, operatorul rețelei de distribuție dispun de dreptul de a majora, din contul lor, capacitatea instalației de racordare respective în cazul în care există perspectiva evidentă de apariție a altor consumatori finali.

(4) Tariful de racordare aferent blocului locativ nu va include costuri pentru proiectarea și construirea liniilor electrice de tensiune medie (6 și 10 kV) sau a posturilor de transformare ori pentru modificarea capacității celor existente.

(5) Dacă instalația de racordare este realizată de operatorul de rețea, termenul de racordare a instalației de utilizare la rețeaua electrică de distribuție de tensiune joasă nu va depăși 10 zile lucrătoare pentru cazurile care nu necesită lucrări de terasament. Pentru celelalte cazuri de racordare a instalației de utilizare la rețeaua electrică de distribuție de tensiune joasă, termenul de racordare nu va depăși 40 de zile lucrătoare. Termenul de racordare a instalației de utilizare la rețeaua electrică de distribuție de tensiune medie și la rețeaua electrică de tensiune înaltă nu va depăși 60 de zile lucrătoare. Prin derogare de la prevederile prezentului alineat, în cazul racordării instalațiilor de utilizare la stațiile electrice de 35 sau 110 kV ori la instalațiile de 6 sau 10 kV, operatorul de rețea și solicitantul sînt în drept să negocieze și să stabilească alte termene de racordare. Termenele respective se calculează de la data achitării de către solicitant a tarifului de racordare.

(6) Solicitantul este în drept să angajeze altă persoană autorizată pentru proiectarea și montarea instalației de racordare. În acest caz, prevederile alin. (2) nu se aplică, instalația de racordare aparținînd consumatorului final. Termenele indicate la alin. (5) se aplică și persoanelor autorizate.

(7) În cazul racordării locului de consum cu o putere contractată de cel mult 200 kW la rețeaua electrică de distribuție de tensiune joasă și medie a operatorului rețelei de distribuție, darea în exploatare a instalației de utilizare și/sau a instalației de racordare se confirmă prin declarația electricianului autorizat sau de responsabilul tehnic de executare a lucrărilor de montare a instalației de racordare și/sau de utilizare.

(8) Operatorul rețelei de transport și de sistem, operatorul rețelei de distribuție sînt obligați să asigure racordarea la rețeaua electrică de transport, la rețeaua electrică de distribuție a centralei electrice sau a instalației de utilizare. În cazul în care pentru realizarea instalației de racordare este necesar acordul proprietarului terenului sau al imobilului pe care urmează a fi amplasată instalația de racordare, solicitantul este obligat să obțină în prealabil acordul respectiv și să suporte costurile aferente. Procedura și condițiile pentru efectuarea racordării instalațiilor de utilizare, a centralelor electrice se stabilesc în regulamentele aprobate de Agenție, inclusiv în Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice, în Normele tehnice ale rețelelor electrice de transport, în Normele tehnice ale rețelelor electrice de distribuție.

(9) Instalațiile de racordare ale consumatorilor noncasnici, montate de operatorul de rețea și amplasate pe teren public, se consideră proprietate a operatorului rețelei de transport și de

sistem, a operatorului rețelei de distribuție, respectiv, care sînt responsabili de repararea, de exploatarea și de întreținerea lor pînă la punctul de delimitare. Punctul de delimitare se stabilește evitîndu-se amplasarea instalațiilor operatorului de rețea pe terenul consumatorului noncasnic, excepție făcînd cazurile particulare prevăzute în Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice. Postul de transformare ce aparține unui consumator noncasnic este parte componentă a instalației lui de utilizare.

(10) Recepționarea instalațiilor de racordare și punerea sub tensiune a instalațiilor de utilizare sau a centralelor electrice se efectuează cu respectarea documentelor normativ-tehnice stabilite prin lege.

(11) Persoanele fizice și juridice, indiferent de forma de proprietate și organizare juridică, care au în proprietate linii și stații electrice sînt în drept să le transmită, cu titlu gratuit, operatorului rețelei de transport și de sistem, operatorului rețelei de distribuție. Venitul obținut în urma transmiterii, cu titlu gratuit, a liniilor și a stațiilor electrice menționate se consideră venit neimpozabil.

(12) Se interzice operatorului rețelei de transport și de sistem, operatorului rețelei de distribuție să condiționeze racordarea de transmiterea de către solicitant, cu titlu gratuit, a liniilor sau a stațiilor electrice pe care le deține cu titlu de proprietate.

[Art.39¹ introdus prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

Articolul 40. Extinderea rețelelor electrice de transport și de distribuție

(1) Operatorul rețelei de transport și de sistem și operatorii rețelelor de distribuție efectuează extinderea rețelelor lor electrice în legătură cu creșterea cererii de energie electrică, astfel încît să fie asigurate fiabilitatea și continuitatea în aprovizionarea consumatorilor cu energie electrică, conform unui regulament aprobat de Agenție.

[Art.40 al.(1) modificat prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

(2) Cheltuielile de extindere a rețelelor electrice de transport le suportă operatorul rețelei de transport și de sistem. Aceste cheltuieli se iau în considerare la stabilirea tarifelor pentru transportul energiei electrice în cazul în care s-au efectuat în conformitate cu condițiile stipulate în licență, cu metodologia tarifară și cu regulamentele aprobate de Agenție.

[Art.40 al.(2) modificat prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

(3) Cheltuielile de extindere a rețelelor electrice de distribuție le suportă operatorii rețelelor de distribuție. Aceste cheltuieli se iau în considerare la stabilirea tarifelor pentru distribuția energiei electrice în cazul în care s-au efectuat în conformitate cu condițiile stipulate în licență, cu metodologia tarifară și cu regulamentele aprobate de Agenție.

[Art.40 al.(3) modificat prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

Articolul 41. Linii electrice directe

(1) Producătorii și furnizorii de energie electrică au dreptul să alimenteze cu energie electrică propriile unități, filialele și consumatorii eligibili prin intermediul unor linii electrice directe.

(2) Orice consumator eligibil are dreptul să fie alimentat cu energie electrică printr-o linie electrică directă de către un producător sau de către un furnizor.

(3) Dreptul consumatorului eligibil de a i se furniza energie electrică prin intermediul liniei electrice directe nu exclude posibilitatea ca acesta să încheie contracte de furnizare a energiei electrice cu alți furnizori.

(4) Autorizațiile de construire a liniilor electrice directe se eliberează, la solicitare, de către autoritățile administrației publice locale pe criterii obiective și nediscriminatorii, stabilite în lege.

(5) Eliberarea autorizației de construire a unei linii electrice directe poate fi condiționată de refuzul accesului la rețelele electrice de transport sau de distribuție ori de examinarea de către Agenție a disputelor privind accesul la rețea.

(6) Autoritățile administrației publice locale pot refuza eliberarea autorizației de construire a unei linii electrice directe în cazul în care acordarea autorizației va obstrucționa îndeplinirea prevederilor legii, menite să asigure executarea obligațiilor de serviciu public și a garanțiilor serviciului universal. Refuzul trebuie motivat și justificat în modul corespunzător.

Articolul 42. Calitatea serviciilor de transport

și de distribuție a energiei electrice

(1) Calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice va fi apreciată în baza indicatorilor de calitate stabiliți într-un regulament aprobat de Agenție, care vor reflecta continuitatea livrării energiei electrice și calitatea relațiilor dintre operatorul rețelei de transport și de sistem, operatorii rețelelor de distribuție și consumatorii finali. Agenția stabilește indicatori generali, care vor fi calculați pentru operatorul rețelei de transport și de sistem, pentru operatorii rețelelor de distribuție, și indicatori garantați, care vor viza consumatorul final individual, precum și valorile minime ale indicatorilor de calitate, care vor fi actualizați în funcție de situația obiectivă din sectorul electroenergetic și de cerințele consumatorilor finali.

[Art.42 al.(1) modificat prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

(2) Pentru nerespectarea valorilor minime ale indicatorilor de calitate, Agenția are dreptul să reducă tarifele pentru transportul și pentru distribuția energiei electrice în mărime de până la 5% din valoarea tarifului respectiv și/sau să stabilească compensații individuale ce urmează a fi achitate de operatorul rețelei de transport și de sistem sau de operatorii rețelelor de distribuție consumatorilor finali, în conformitate cu un regulament aprobat de Agenție.

[Art.42 al.(2) modificat prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

(3) Operatorul rețelei de transport și de sistem și operatorii rețelelor de distribuție sînt obligați să țină evidența tuturor cererilor, sesizărilor, solicitărilor legate de indicatorii de calitate a serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice și să prezinte anual Agenției, în termenele stabilite, rapoarte privind calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice.

Articolul 43. Furnizarea energiei electrice

(1) Furnizorul este obligat să furnizeze consumatorilor energie electrică în conformitate cu condițiile stipulate în licență, cu dispozițiile capitolului VI și cu actele normative, aprobate în conformitate cu prezenta lege, cu alte legi, ținînd cont, la comercializarea pe piața internă a energiei electrice, de statutul prioritar al energiei electrice produsă în regim de cogenerare de centralele electrice de termoficare și al energiei electrice produsă de centralele electrice din surse regenerabile de energie.

[Art.43 al.(1) modificat prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

(2) Titularul de licență pentru furnizarea energiei electrice la tarife reglementate procură energie electrică la cel mai mic preț, asigurînd, totodată, fiabilitate furnizării energiei electrice către consumatori. Contractele de procurare a energiei electrice de către furnizorii de energie electrică la tarife reglementate se încheie sau se prelungesc în condiții reglementate, pentru un termen de cel puțin un an. Furnizorii de energie electrică la tarife reglementate sînt obligați să încheie/prelungescă contractele de procurare a energiei electrice în termene rezonabile și să le prezinte spre avizare Agenției cu cel puțin 15 zile înainte de expirarea contractelor precedente.

[Art.43 al.(2) modificat prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

(3) Nu se consideră furnizare alimentarea cu energie electrică a unui subconsumator de către un consumator final în interiorul locului de consum.

[Art.43 al.(3) modificat prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

(4) Furnizorul poartă răspundere pentru prejudiciul cauzat prin nerespectarea calității stabilite pentru energia electrică furnizată.

(5) Furnizorul de energie electrică este independent de orice întreprindere care desfășoară activitate de transport sau de distribuție a energiei electrice, cu excepția situației prevăzută la art.37, și nu poate deține licență pentru transportul sau distribuția energiei electrice. Se interzice ca furnizorul de energie electrică la tarife reglementate să desfășoare activitate de furnizare a energiei electrice la tarife nereglementate pe teritoriul în care desfășoară activitate de furnizare a energiei electrice la tarife reglementate, conform condițiilor stipulate în licență.

(6) Furnizorii de energie electrică la tarife reglementate îndeplinesc, de asemenea, obligațiile furnizorului de ultimă opțiune în limitele teritoriului autorizat.

[Art.43 al.(6) în redacția LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

(7) Furnizorul la tarife reglementate este obligat să presteze serviciul universal și să încheie, la solicitare, contracte de furnizare a energiei electrice cu orice consumator final în conformitate cu prezenta lege, cu regulamentele și cu tarifele aprobate de Agenție. Condițiile și termenele

care trebuie respectate la încheierea contractelor de furnizare a energiei electrice la tarife reglementate se stabilesc în Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice.

[Art.43 al.(7) modificat prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

Capitolul VI

RAPORTURILE JURIDICE DINTRE PARTICIPANȚII LA PIAȚA ENERGIEI ELECTRICE

Articolul 44. Raporturile juridice pe piața energiei electrice competitivă și necompetitivă

(1) Raporturile juridice dintre participanții la piața energiei electrice stabilită de Agenție ca fiind necompetitivă se reglementează prin regulamente elaborate și aprobate de Agenție.

(2) Raporturile juridice dintre producători, furnizori și consumatori pe piața energiei electrice stabilită de Agenție ca fiind competitivă se reglementează prin clauzele contractelor încheiate între părți, cu respectarea legilor și regulamentelor în domeniu.

Articolul 45. Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice

(1) Raporturile juridice dintre furnizori și/sau operatorul rețelei de transport și de sistem sau operatorii rețelelor de distribuție și consumatorii finali sînt reglementate de prezenta lege, de Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice, aprobat de Agenție, de alte acte normative prevăzute de lege.

[Art.45 al.(1) modificat prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

(2) Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice va cuprinde norme cu privire la proiectarea, montarea, recepționarea instalațiilor electrice ale consumatorilor finali, la delimitarea instalațiilor unității electroenergetice de instalațiile electrice ale consumatorilor finali, la exploatarea și la întreținerea instalațiilor electrice ale consumatorilor finali, va conține prevederi referitor la termenele și la procedura de racordare la rețeaua electrică a instalațiilor electrice ale consumatorilor finali, la încheierea, modificarea, suspendarea sau rezilierea contractelor de furnizare a energiei electrice, la evidența consumului de energie electrică, la plata energiei electrice, la deconectarea instalațiilor electrice ale consumatorilor finali, la limitarea și întreruperea furnizării de energie electrică, la examinarea reclamațiilor consumatorilor finali și la modalitatea de soluționare a diferendelor și litigiilor dintre furnizorii și/sau operatorul rețelei de transport și de sistem sau operatorii rețelelor de distribuție și consumatorii finali.

[Art.45 al.(2) modificat prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

(3) Furnizorul este obligat să întreprindă măsuri pentru înlăturarea încălcării parametrilor de calitate a energiei electrice furnizate în termenele și în condițiile stipulate de Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice.

Articolul 46. Contractul de furnizare a energiei electrice

(1) Furnizarea energiei electrice se efectuează numai în bază de contract, încheiat între furnizor și consumator. Contractul de furnizare a energiei electrice încheiat cu consumatorul final stipulează, în mod obligatoriu, denumirea și adresa furnizorului, obiectul contractului, nivelurile de calitate, termenul de racordare a instalațiilor electrice ale consumatorilor finali, responsabilitățile furnizorului și ale consumatorului final, mijloacele prin care se pot obține informații despre toate tarifele în vigoare, durata contractului, condițiile de întrerupere a furnizării energiei electrice, condițiile de deconectare și de reconectare a instalațiilor electrice ale consumatorilor finali la rețelele electrice, cazurile și modalitatea de modificare, suspendare și reziliere a contractului, acțiunile care trebuie întreprinse în caz de nerespectare a nivelurilor de calitate prevăzute în contract, cuantumul compensațiilor sau modalitatea de calcul al acestora în cazul încălcării de către furnizor a obligațiilor sale, modalitățile de soluționare a neînțelegerilor și a litigiilor aferente neexecutării sau executării defectuoase a clauzelor contractuale.

[Art.46 al.(1) modificat prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

(2) Clauzele contractuale pot fi detalizate și completate în anexe și în alte acte adiționale. Furnizorul și consumatorul final pot prevedea în contractul de furnizare a energiei electrice reducerea sarcinii electrice în anumite perioade de timp ale zilei.

[Art.46 al.(2) modificat prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

(3) Consumatorul eligibil poate încheia contract de procurare sau de furnizare a energiei electrice cu orice producător sau furnizor, inclusiv din străinătate. La schimbarea furnizorului, consumatorul eligibil nu poate fi obligat la plata vreunei taxe. Condițiile și modalitatea de trecere a consumatorului eligibil de la un furnizor la altul se stabilesc printr-un regulament aprobat de Agenție.

[Art.46 al.(3) modificat prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

(4) Cererile consumatorilor finali privind încheierea contractelor de furnizare a energiei electrice și modificarea contractelor deja încheiate se examinează și se satisfac de titularul de licență în măsura posibilităților sale tehnice și în termenele stabilite în Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice.

(4¹) Pentru întovărășirile pomicole și cooperativele de construcție a garajelor, energia electrică se furnizează în baza unui contract unic de furnizare, încheiat între întovărășirea pomicolă sau cooperativa de construcție a garajelor și furnizorul de energie electrică.

[Art.46 al.(4¹) introdus prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

(5) Furnizorul de energie electrică la tarife reglementate nu poate refuza încheierea contractului de furnizare a energiei electrice cu potențialul consumator final care a îndeplinit toate condițiile impuse prin lege pentru încheierea contractului. Pentru achitarea cu întârziere a consumului de energie electrică, consumatorii finali plătesc penalitate în mărime determinată și în modul stabilit prin contract, în urma negocierilor. Cuantumul penalității este negociabil, dar nu poate depăși rata medie anuală ponderată a dobânzii la creditele noi acordate în monedă națională de băncile comerciale, pentru un an, înregistrată în anul precedent și publicată în raportul Băncii Naționale a Moldovei. Furnizorii vor renegocia cuantumul penalității stabilite în contractele încheiate cu toți consumatorii finali, cu respectarea plafonului maxim stabilit.

[Art.46 al.(5) în redacția LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

(6) Furnizorul de energie electrică este obligat să prezinte consumatorului final informații suficiente cu privire la prețurile și la tarifele practicate, precum și la condițiile generale aplicabile referitoare la accesul la rețelele electrice.

(7) Furnizorul de energie electrică este obligat să indice în factura emisă spre plata consumului de energie electrică, precum și în materialele promoționale, puse la dispoziția consumatorilor finali:

a) informațiile cu privire la contribuția fiecărei surse de energie la structura generală a combustibilului pe anul precedent (pentru energia electrică importată vor fi utilizate cifrele prezentate furnizorului de către exportator);

b) cel puțin sursele de referință existente, de exemplu pagina electronică, care să conțină informații cu privire la impactul activității asupra mediului, inclusiv sub aspectul emisiilor de bioxid de carbon și al deșeurilor radioactive rezultate din structura generală a combustibilului folosit la producerea energiei electrice în anul precedent.

(8) Furnizorul este obligat să notifice consumatorul final despre intenția de a modifica contractul, precum și despre faptul că acesta din urmă are dreptul să rezilieze contractul în caz de dezacord.

(9) Drepturile și obligațiile consumatorilor finali și ale furnizorilor de energie electrică la tarife reglementate se stabilesc în Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice. Drepturile și obligațiile consumatorului casnic care a încheiat contract de furnizare a energiei electrice se extind și asupra membrilor lui de familie care locuiesc împreună cu el.

(10) Consumatorul eligibil are dreptul să încheie contract de procurare a energiei electrice cu producătorul și să organizeze transportul și distribuția ei prin rețelele electrice de transport și de distribuție, încheind contracte pentru prestarea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice. Durata contractului de procurare a energiei electrice se negociază de către producător și consumatorul eligibil și poate varia în funcție de necesitățile consumatorului eligibil.

[Art.46 al.(10) modificat prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

Articolul 47. Efectele încheierii contractului de furnizare a energiei electrice

(1) Furnizorul este obligat să asigure continuitatea furnizării energiei electrice la parametrii

prevăzuți de standarde și în conformitate cu clauzele contractuale.

(2) Consumatorul final are dreptul să transmită energia electrică unui subconsumator numai cu acordul prealabil al furnizorului. Raporturile juridice dintre consumatorul final și subconsumator încetează, în condițiile prevăzute de lege, odată cu expirarea contractului privind furnizarea energiei electrice, precum și în cazul încălcării obligațiilor de către subconsumator.

(3) Instalațiile electrice ale consumatorilor finali nu trebuie să pună în pericol viața și sănătatea oamenilor, să prejudicieze proprietatea, să provoace deranjamente în funcționarea normală a obiectelor sistemului electroenergetic și în furnizarea energiei electrice către alți consumatori finali.

[Art.47 al.(3) modificat prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

Articolul 48. Situații excepționale, întreruperi
și limitări în livrarea energiei electrice

[Art.48 titlul în redacția LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

(1) Operatorul rețelei de transport și de sistem, operatorii rețelelor de distribuție au dreptul să întrerupă prestarea serviciilor pentru un timp cât mai scurt dacă a survenit una din următoarele împrejurări:

- a) sînt puse în pericol viața și sănătatea oamenilor;
- b) apare pericolul prejudicierii proprietății;
- c) se încalcă balanța de puteri în sistemul electro-energetic;
- d) se încalcă regimul de funcționare a obiectelor sistemului electroenergetic;
- e) se efectuează racordări și alte operațiuni de exploatare și de întreținere care nu pot fi executate în alt mod;
- f) s-au produs avarii ori se lichidează consecințelor lor.

(2) Operatorul rețelei de transport și de sistem, operatorii rețelelor de distribuție avizează din timp consumatorul despre data și durata întreruperii prestării de servicii dacă întreruperea nu este cauzată de o situație excepțională.

(3) Operatorul rețelei de transport și de sistem, operatorii rețelelor de distribuție au dreptul să limiteze ori să întrerupă prestarea serviciilor în caz de criză de combustibil, survenită la scară națională, sau în cazul unor interese ce țin de apărarea națională. La dispariția circumstanțelor care au condus la limitarea sau la întreruperea prestării serviciilor, operatorul rețelei de transport și de sistem, operatorii rețelelor de distribuție vor relua cât mai repede prestarea serviciilor.

(4) Operatorul rețelei de transport și de sistem, operatorii rețelelor de distribuție nu repară prejudiciile pe care le-au cauzat prin limitarea sau întreruperea prestării serviciilor în condițiile prevăzute la alin.(3) dacă acțiunile lor sînt conforme prevederilor alin.(1) și (2).

(5) Operatorul rețelei de transport și de sistem, operatorii rețelelor de distribuție au dreptul să limiteze ori să întrerupă prestarea serviciilor de transport sau de distribuție a energiei electrice în cazul în care consumatorul sau titularul de licență nu respectă clauzele contractuale.

(6) Operatorul rețelei de transport și de sistem, operatorii rețelelor de distribuție au dreptul să deconecteze de la rețeaua electrică instalațiile electrice ale consumatorului final pentru încălcarea prevederilor Regulamentului cu privire la protecția rețelelor electrice care conduce la reducerea fiabilității furnizării de energie electrică și/sau dacă sînt puse în pericol persoanele, bunurile ori mediul.

[Art.48 al.(6) modificat prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

(7) Restricțiile în livrarea energiei electrice în situații excepționale trebuie să respecte criterii predefinite în ceea ce privește gestionarea dezechilibrului de către operatorul rețelei de transport și de sistem. Orice măsură de salvagardare trebuie luată de către operatorul rețelei de transport și de sistem după consultare cu alți operatori ai rețelelor electrice de transport din țările cu care este interconectat sistemul electroenergetic al Republicii Moldova, cu respectarea acordurilor bilaterale încheiate, inclusiv a acordurilor privind schimbul de informații, după caz.

[Art.48 al.(7) introdus prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

Articolul 49. Evidența consumului de energie electrică
și plata pentru energie electrică

(1) Operatorul rețelei de transport și de sistem, operatorii rețelelor de distribuție sînt

responsabili de instalarea, exploatarea, întreținerea și verificarea metrologică periodică a echipamentelor de măsurare ale consumatorului final racordat la rețelele lor electrice.

(1¹) Pentru consumatorul casnic, cheltuielile legate de procurarea, instalarea, verificarea metrologică, exploatarea, întreținerea, repararea și înlocuirea echipamentelor de măsurare a consumului de energie electrică se suportă de operatorul rețelei de distribuție. Cheltuielile respective justificate se includ în tariful la serviciul de distribuție a energiei electrice. Consumatorul noncasnic este obligat să procure, să instaleze, să efectueze verificarea metrologică, să exploateze, să întrețină, să repare și să înlocuiască echipamentele de măsurare a volumului de energie electrică furnizată. Operatorul rețelei de distribuție va instala la consumatorul casnic echipamente de măsurare electronice, care permit înregistrarea orară a cantității de energie electrică utilizată, după ce va demonstra eficiența economică a acestor măsuri și după aprobarea acestor măsuri de către Agenție.

[Art.49 al.(1¹) introdus prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

(2) Operatorul rețelei de transport și de sistem, operatorii rețelelor de distribuție țin evidența energiei electrice utilizând doar echipamente de măsurare verificate metrologic, ale căror tipuri sînt incluse în Registrul de stat al mijloacelor de măsurare al Republicii Moldova, publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(3) Participanții la piața energiei electrice pot iniția verificarea metrologică de expertiză a echipamentelor de măsurare a energiei electrice în cazul în care una dintre părți are reclamații. Dacă reclamația se confirmă, se fac recalculări, iar dacă nu se confirmă, cheltuielile de verificare le suportă reclamantul.

(4) Consumatorul final:

a) achită tariful de racordare, tariful pentru reconectare în cazul în care instalațiile electrice ale consumatorului final au fost deconectate de la rețeaua electrică, precum și alte cheltuieli care rezultă din lege. Tariful de racordare și tariful pentru reconectare constituie tarife pentru servicii auxiliare și se achită de consumatorul final în condițiile stabilite în Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice;

[Art.49 al.(4), lit.a) în redacția LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

b) achită, în corespundere cu indicațiile echipamentului de măsurare și cu clauzele contractuale, costul energiei electrice consumate;

c) achită consumul energiei electrice calculat prin aplicarea sistemului paușal, dacă se constată încălcarea de către consumator a clauzelor contractuale care a condus la neînregistrarea sau înregistrarea incompletă a consumului de energie electrică. Calculul consumului de energie electrică în aceste circumstanțe se efectuează în conformitate cu Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice.

(5) Categoriile de consumatori casnici considerați vulnerabili pot primi compensații de la bugetul de stat în modul și în condițiile prevăzute de lege.

Articolul 50. Soluționarea litigiilor dintre participanții
la piața energiei electrice

Litigiile dintre participanții la piața energiei electrice se soluționează în instanță de judecată competentă, excepție făcînd cazurile prevăzute de prezenta lege.

Capitolul VII **REGLEMENTAREA TARIFELOR**

Articolul 51. Tarifele reglementate în sectorul electroenergetic

(1) Tarifele reglementate la energia electrică și la energia termică produse de centralele electrice de termoficare, la energia electrică produsă de centralele electrice din surse regenerabile de energie, tarifele la serviciile de transport și de distribuție a energiei electrice, tariful pentru furnizarea energiei electrice la tarife reglementate, tariful final la energia electrică furnizată de furnizori la tarife reglementate, inclusiv tarifele binome și tarifele diferențiate în funcție de nivelul de tensiune al rețelelor electrice și în funcție de orele de consum, se determină de titularii de licențe și se aprobă de Agenție conform unor metodologii prestabilite.

[Art.51 al.(1) în redacția LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

(2) Metodologiile de calculare și aplicare a tarifelor reglementate indicate la alin.(1) se aprobă de către Agenție, în modul stabilit, pentru anumite perioade.

[Art.51 al.(2) modificat prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

(3) Metodologiile de calculare și de aplicare a tarifelor reglementate includ:

a) componența și modul de calculare:

– a consumurilor aferente procurărilor de resurse energetice primare și a energiei electrice, inclusiv principiile de recunoaștere a nivelului rezonabil și justificat al consumului tehnologic din rețelele electrice;

– a consumurilor materiale;

– a consumurilor aferente retribuirii muncii;

– a uzurii mijloacelor fixe, inclusiv în cazul reevaluării acestora pentru a asigura ca activele respective să nu fie depreciate mai mult de o dată și pentru a exclude activele care au fost obținute gratuit prin donații și granturi;

– a costurilor suportate și a veniturilor obținute din activele utilizate în activitățile reglementate;

– a cheltuielilor aferente exploataării eficiente și întreținerii obiectelor sistemului electroenergetic;

– a cheltuielilor comerciale, generale și administrative;

– a altor cheltuieli operaționale;

– a nivelului de rentabilitate determinat în funcție de costul energiei electrice furnizate (pentru activitatea de furnizare a energiei electrice la tarife reglementate) sau de metoda costului mediu ponderat al capitalului (pentru activitățile reglementate de producere, de transport sau de distribuție a energiei electrice);

[Art.51 al.(3), lit.a) modificată prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

b) determinarea costurilor incluse în tarif, separat pentru fiecare activitate desfășurată de titularul de licență pe piața energiei electrice;

c) condițiile de utilizare a uzurii anuale a mijloacelor fixe, a cheltuielilor materiale de întreținere și de exploatare, modul de reflectare a acestora în tarif în cazul utilizării lor în alte scopuri;

d) modul de recuperare prin tarif a investițiilor efectuate, metoda de determinare și de aplicare a ratei de rentabilitate, pe tip de activitate. La aplicarea ratei de rentabilitate nu se ia în considerație valoarea ce a rezultat în urma reevaluării activelor, valoarea activelor achitate de consumatori, precum și activele care au fost obținute gratuit, prin donații și prin granturi;

[Art.51 al.(3), lit.d) în redacția LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

e) metoda de separare a consumurilor, a cheltuielilor și a profitului, specificate la lit.a), la producerea energiei electrice și a energiei termice, înregistrate de centralele electrice de termoficare;

f) modul de determinare și de aplicare a tarifelor binome, a tarifelor diferențiate în funcție de nivelul de tensiune al rețelilor electrice și în funcție de orele de consum;

[Art.51 al.(3), lit.f) în redacția LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

g) modul de ajustare a tarifelor pentru perioada de valabilitate a metodologiilor tarifare.

(4) Metodologiile de calculare și de aplicare a tarifelor reglementate la energia electrică trebuie să contribuie la furnizarea fiabilă a energiei electrice către consumatori, cu cheltuieli minime și cu utilizarea eficientă a obiectelor sistemului electroenergetic, inclusiv a capacităților de producție.

(5) Titularii de licențe sînt obligați să prezinte Agenției informațiile care îi sînt necesare în activitatea de supraveghere a corectitudinii evidenței consumurilor și cheltuielilor efective și a calculării tarifelor reglementate.

(6) Hotărârile Agenției cu privire la aprobarea tarifelor reglementate se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(7) Stabilirea, aprobarea și revizuirea tarifelor la serviciile auxiliare prestate consumatorilor finali și terților de către operatorul rețelei de transport și de sistem sau de operatorii rețelilor de distribuție, inclusiv a tarifului de racordare și a tarifului pentru reconectare, se efectuează conform unei metodologii aprobate de Agenție și publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Tarifele la serviciile auxiliare se aprobă anual de Agenție și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

[Art.51 al.(7) modificat prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

(8) Furnizorii de energie electrică la tarife nereglementate negociază cu consumatorii prețul la energia electrică furnizată.

Capitolul VIII DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 52

(1) Deschiderea pieței energiei electrice se va efectua pe etape, stabilite de Agenție, după coordonarea cu Guvernul, în următoarele termene:

- a) pentru consumatorii noncasnici – până la 1 ianuarie 2013;
- b) pentru consumatorii casnici – până la 1 ianuarie 2015.

(1¹) Consumatorii noncasnici care nu pot semna contracte de furnizare a energiei electrice la preț negociabil sînt în drept să solicite semnarea contractelor de furnizare a energiei electrice cu furnizorii de energie electrică la tarife reglementate.

[Art.52 al.(1¹) introdus prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

(2) Pînă la 1 iunie 2014, operatorii rețelelor de distribuție vor finaliza separarea conturilor contabile și vor separa funcțional (organizațional și decizional) activitatea de distribuție a energiei electrice de activitatea de furnizare a energiei electrice la tarife reglementate. În legătură cu executarea obligației stabilite, operatorii rețelelor de distribuție trebuie să prezinte Agenției, pînă la 1 iunie 2014, programul de conformitate în care urmează să fie descrise în mod detaliat și măsurile întreprinse pentru îndeplinirea cerințelor stabilite la art. 37. Neprezentarea în termen a programului de conformitate atrage sancționarea operatorilor rețelelor de distribuție conform prevederilor Codului contravențional.

[Art.52 al.(2) în redacția LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

(2¹) Pînă la 1 ianuarie 2015, operatorii rețelelor de distribuție pot fi concomitent și furnizori de energie electrică la tarife reglementate.

[Art.52 al.(2¹) introdus prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

(2²) Pînă la 1 ianuarie 2015, operatorii rețelelor de distribuție sînt obligați să separe, din punct de vedere legal, activitatea de distribuție de activitatea de furnizare a energiei electrice la tarife reglementate.

[Art.52 al.(2²) introdus prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

(2³) Adunarea generală a acționarilor este în drept să decidă că nu este necesară evaluarea activelor întreprinderii în legătură cu executarea de către operatorii rețelelor de distribuție a obligațiilor stabilite în prezentul articol. Diferența rezultată în urma evaluării activelor nu va fi luată în calcul la aplicarea ratei de rentabilitate în contextul determinării de către titularii de licențe și al aprobării de către Agenție a tarifelor reglementate.

[Art.52 al.(2³) introdus prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

(3) După 1 ianuarie 2013, operatorul rețelei de transport și de sistem este obligat să procure, în condițiile stabilite de Agenție, energia electrică necesară acoperirii consumului tehnologic în rețeaua electrică de transport și să mențină o rezervă de capacitate în rețeaua electrică de transport, conform unor proceduri transparente, bazate pe principiile economiei de piață, în conformitate cu Regulile pieței energiei electrice și cu Normele tehnice ale rețelelor electrice de transport.

[Art.52 al.(3) modificat prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

(3¹) Pînă la aprobarea tarifului de racordare, plata pentru racordare la rețeaua electrică va fi calculată în baza devizului de cheltuieli pentru montarea instalației de racordare.

[Art.52 al.(3¹) introdus prin LP27 din 13.03.14, MO66-71/21.03.14 art.144]

(4) Pentru ajustarea condițiilor din licențele eliberate la prevederile prezentei legi, în decursul unui an de la data intrării în vigoare a prezentei legi, Agenția are dreptul să modifice din oficiu condițiile din licențele eliberate.

(5) Guvernul, în termen de 3 luni:

a) va prezenta Parlamentului propuneri referitor la aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezenta lege;

b) va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.

(6) Agenția, în termen de un an de la intrarea în vigoare a prezentei legi, va elabora și va aproba regulamentele prevăzute în prezenta lege.

(7) La data intrării în vigoare a prezentei legi se abrogă:

Legea nr.137-XIV din 17 septembrie 1998 cu privire la energia electrică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1998, nr.111–113, art.681);

Legea nr.1160-XIV din 26 iulie 2000 pentru modificarea și completarea Legii cu privire la energia electrică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr.102–105, art.743);

Legea nr.1379-XIV din 17 noiembrie 2000 pentru modificarea articolului 7 din Legea cu privire la energia electrică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr.154–156, art.1162);

Legea nr.75-XV din 28 februarie 2003 pentru modificarea articolului 38 din Legea nr.137-XIV din 17 septembrie 1998 cu privire la energia electrică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr.48, art.199);

articolul XXXVII din Legea nr.240-XV din 13 iunie 2003 privind modificarea și completarea unor acte legislative (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr.138–140, art.557);

Legea nr.82-XVI din 13 mai 2005 pentru completarea articolului 30 din Legea nr.137-XIV din 17 septembrie 1998 cu privire la energia electrică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2005, nr.77–79, art.339);

Legea nr.345-XVI din 22 decembrie 2005 pentru modificarea articolului 38 din Legea nr.137-XIV din 17 septembrie 1998 cu privire la energia electrică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2006, nr.1–4, art.28);

Legea nr.172-XVI din 19 iulie 2007 pentru modificarea articolului 38 din Legea nr.137-XIV din 17 septembrie 1998 cu privire la energia electrică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.107–111, art.482);

articolul XXVII din Legea nr.280-XVI din 14 decembrie 2007 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr.94–96, art.349);

articolul IV din Legea nr.107-XVIII din 17 decembrie 2009 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr.197–200, art.648).

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Mihai GHIMPU

Nr.124-XVIII. Chișinău, 23 decembrie 2009.